

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie

ŠKOLA ZAMERANÁ NA ŽIAKA

„Vaše deti u nás vyrastú!“

2023

Školský vzdelávací program

Názov: Škola zameraná na žiaka

Vzdelávací program

Stupeň vzdelania: ISCED 1 – primárne vzdelávanie

Dĺžka štúdia: štyri roky

Stupeň vzdelania: ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie

Dĺžka štúdia: päť rokov

Vyučovací jazyk: slovenský

Študijná forma: denná

Druh školy: súkromná

Predkladateľ a vedúci projektu: PaedDr. Zuzana Perželová

Názov školy: Súkromná základná škola DSA, Mukačevská 1, Prešov

Adresa: Mukačevská 1, 080 01 Prešov

IČO: 37877305

Riaditeľ školy: PaedDr. Zuzana Perželová

Koordinátor pre tvorbu ŠkVP: PaedDr. Taťána Šutranová

Spoluautori a realizátori ŠkVP: PZ a OZ - SZŠ DSA, Mukačevská 1, Prešov

Ďalšie kontakty: telefón: 051/7719582,3, 0902 563 955

e- mail: dsa.po@dsakademien.sk

web: www.zsmukacevska.edupage.org

Zriaďovateľ: Deutsch – Slowakische Akademien, a.s.

Adresa: Školská 136/5, 977 01 Brezno

Kontakty: telefón: 0908 916 408

Inovovaný školský vzdelávací program prerokovaný

v pedagogickej rade dňa 30.08.2023

a v rade školy dňa 02.11.2023.

Platnosť dokumentu od 04. 09. 2023

.....
PaedDr. Zuzana Perželová
riaditeľka školy

OBSAH

	Kapitola	Strana
1	Všeobecná charakteristika školy	6
1. 1	Veľkosť školy	6
1. 2	Charakteristika žiakov	6
1. 3	Charakteristika pedagogického zboru	6
1. 4	Projekty	7
1. 4. 1	Tradičné podujatia školy	9
1. 4. 2	Školské projekty, ktoré sú súčasťou ŠkVP	10
1. 5	Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi	11
1. 6	Priestorové a materiálno – technické podmienky školy	12
1. 7	Škola ako životný priestor	12
1. 8	Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	13
2	Charakteristika školského vzdelávacieho programu	14
2. 1	Školský vzdelávací program	14
2. 2	Ciele školy	15
2. 3	Zameranie školy	16
2. 3. 1	Individuálny prístup	19
2. 3. 2	Učebné prostredie	20
2. 3. 3	Účasť rodiny	21
2. 3. 4	Vyučovacie stratégie pre zmysluplné učenie sa žiakov	22
2. 3. 5	Plánovanie a hodnotenie	22
2. 3. 6	Profesionálny rozvoj	23
2. 4	Stupeň vzdelania	24
2. 4. 1	Stupeň vzdelania: ISCED 1	24
2. 4. 2	Stupeň vzdelania: ISCED 2	25
2. 5	Profil absolventa	27
2. 5. 1	Profil absolventa primárneho vzdelania	27
2. 5. 2	Profil absolventa nižšieho stredného vzdelania	27
2. 6	Vzdelávacie oblasti	29
2. 6. 1	Vzdelávacie oblasti pre ISCED 1	29
2. 6. 2	Vzdelávacie oblasti pre ISCED 2	29
2. 7	Prierezové témy	30
2. 7. 1	Prierezové témy pre ISCED 1	30
2. 7. 2	Prierezové témy pre ISCED 2	43
2. 7. 3	Začlenenie prierezových tém	45
2. 7. 4	Finančná gramotnosť	46
2. 8	Pedagogické stratégie	47
2. 8. 1	Formy vyučovania	48
2. 8. 2	Metódy vyučovania	49
2. 9	Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania	49
3	Vnútný systém kontroly a hodnotenia	53
3. 1	Hodnotenie žiakov	53
3. 1. 1	Ciele hodnotenia žiakov	53
3. 1. 2	Základné východiská hodnotenia žiakov	55
3. 1. 3	Hodnotenie a klasifikácia na primárnom stupni vzdelávania	56

	Kapitola	Strana
3. 1. 4	Hodnotenie a klasifikácia na nižšom strednom stupni vzdelávania	56
3. 1. 5	Kritériá hodnotenia žiakov	56
3. 1. 6	Poskytovanie informácií rodičom	57
3. 2	Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia pedagogických zamestnancov	57
3. 3	Hodnotenie školy - autoevalvácia	59
3. 3. 1	Oblasti vlastného hodnotenia	59
3. 3. 2	Ciele a kritériá vlastného hodnotenia	59
3. 3. 3	Nástroje vlastného hodnotenia	59
4	Školský učebný plán	62
4. 1	ISCED 1 - Školský učebný plán	64
4. 2	ISCED 2 - Školský učebný plán	66
5	Učebné osnovy	68
5. 1	Učebné osnovy jednotlivých predmetov rozpracované do ročníkov	68
	Príloha 1 - Učebné osnovy	
	Príloha 2 - FG	
	Príloha 3 – Dodatok ku ŠkVP	

1 Všeobecná charakteristika školy

1.1 Veľkosť školy

Od 1. septembra 2016 došlo k zmene zriaďovateľa. Zriaďovateľom Súkromnej základnej školy DSA, Mukačevská 1, 08001 Prešov sa stáva spoločnosť DSA.

Spoločnosť Deutsch – Slowakische Akademien, a.s. patrí do portfólia nemeckého Europäische Bildungswerk für Beruf und Gesellschaft (EBG) so sídlom v Magdeburgu, ktorý v Spolkovej republike Nemecko prevádzkuje 34 škôl a vzdelávacích centier.

Desaťročia skúseností s duálnym a odborným vzdelávaním v praxi a partnerská sieť po celom svete robia z DSA kompetentného a kredibilného partnera aj pre náš región. SZŠ DSA Základná škola, Mukačevská 1, Prešov je školou, ktorá sídli na prešovskom Sídlisku III., v príjemnom prostredí plnom zelene.

V súčasnosti je na 1. stupni 8 tried a na 2. stupni 5 tried. Ostatné učebne žiaci školy využívajú ako počítačové učebne, odborné učebne na vyučovanie prírodovedných predmetov, multimediálnu učebňu, učebňu matematiky, učebňu techniky, umeleckú miestnosť a žiacku školskú knižnicu.

1.2 Charakteristika žiakov

V škole prevládajú žiaci so Sídliska III. v Prešove, z ulíc: Mukačevská, Volgogradská, Vlada Clementisa a Matice slovenskej. Školu vyhľadávajú a navštevujú aj žiaci z okolitých obcí.

Práca so vzdelávaním žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je systematická. Sú to žiaci so zdravotným znevýhodnením aj žiaci so všeobecným intelektovým nadaním. Väčšina týchto žiakov na základe odporúčania CPPPaP v Prešove a CPPPaP v Sečovciach je individuálne začlenená v bežných triedach. Pedagogickí zamestnanci spolupracujú s podporným tímom, ktorý tvorí špeciálny pedagóg a dve asistentky učiteľa. Prostredníctvom nich spolupracujú zákonní zástupcovia s CPPPaP. Títo žiaci majú vypracované individuálne výchovno-vzdelávacie programy, ktoré špeciálny pedagóg a triedni učitelia pravidelne dopĺňajú. Pedagogickí zamestnanci ovládajú legislatívu súvisiacu s klasifikáciou a hodnotením žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

1.3 Charakteristika pedagogického zboru

V školskom roku 2023/2024 pracuje vo výchovno-vzdelávacom procese 31 pedagogických zamestnancov, 1 odborný zamestnanec – špeciálny pedagóg.

Z toho **vedenie školy** tvorí: riaditeľka školy a zástupkyňa riaditeľky školy.

Ďalší pedagogickí zamestnanci: 8 triednych učiteľov na 1. stupni, 5 triednych učiteľov na 2. stupni, 8 netriedni učitelia, 6 vychovávateľiek ŠKD, 2 pedagogické asistentky. Všetci pedagogickí zamestnanci majú predpísané vzdelanie a sú odborne spôsobilí vykonávať svoju prácu.

Nezastupiteľnú prácu na škole vykonáva školský podporný tím, ktorý škola získala zapojením sa do projektu „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov III.“ Zameriava sa na skvalitnenie práce so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP). Špeciálny pedagóg koordinuje prípravu podkladov na psychologické a špeciálno-pedagogické vyšetrenia.

Práca **výchovnej a kariérovej poradkyne** sa orientuje na profesijnú orientáciu žiakov a na interakciu žiak - učiteľ – rodič, pričom pomáha riešiť problémy v oblasti správania sa žiakov, učenia, zvládania záťažových školských a rodinných situácií.

Koordinátor drogových závislostí pracuje podľa plánov činnosti a koordinuje činnosť ostatných pedagogických zamestnancov. Realizuje projekty a aktivity zamerané na primárnu prevenciu drogových závislostí.

Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov sa realizuje podľa **Plánu profesijného rozvoja pedagogických (PZ) a odborných zamestnancov (OZ)**, ktorý sa každý rok aktualizuje

prostredníctvom Ročného plánu vzdelávania PZ a OZ a zároveň Plánu osobného profesijného rozvoja.

Ďalšie vzdelávanie ako súčasť celoživotného vzdelávania zabezpečuje u pedagogických zamestnancov sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať a dopĺňať profesijné kompetencie potrebné na výkon pedagogickej praxe so zreteľom na premenu tradičnej školy na modernú. Schopnosť inovovať obsah a metódy výučby, skvalitniť výstupy výchovno-vzdelávacieho procesu, byť pripravený reagovať na potreby trhu práce a zmeny vo svojej vzdelávacej politike je súčasťou práce pedagogického zamestnanca.

Naše pedagogické desatoro:

- ✓ **Základom našej práce je pozitívny vzťah k žiakovi**
- ✓ **Podporujeme tvorivý prístup žiakov k učeniu a poznávaniu, rozvoj fantázie a tvorivosti**
- ✓ **Zbavujeme žiakov strachu z nového, neznámeho, učíme ich zaobchádzať s chybou, posilňujeme ich sebadôveru**
- ✓ **Povzbudzujeme ich nedôveru k absolútnym či bezvýhradným autoritám, uzatvoreným riešeniam a zákonitostiam – učíme ich hľadať, pochybovať, presvedčať sa**
- ✓ **Uvádzame žiakov do informačných systémov**
- ✓ **Vedíme svojich žiakov k stálemu hodnoteniu, sebahodnoteniu a sebadôvere**
- ✓ **Učíme našich žiakov premieňať myšlienky na činy, dot'ahovať veci do konca, vyhnúť sa povrchnostiam, presne formulovať, dávať si konkrétne ciele, zodpovedajúce maximálnym osobným schopnostiam**
- ✓ **Vedíme žiakov k aktívnemu počúvaniu, rozvoju komunikácie, pestujeme rozvoj celoživotných schopností**
- ✓ **Doprajeme žiakom dostatok voľnosti a slobody, učíme ich demokraticky sa správať, pestujeme v nich potrebu tolerancie, spoluzodpovednosti a zodpovednosti za seba**
- ✓ **Pristupujeme k žiakovi ako k plnohodnotnému človeku, majúcemu rovnaké ľudské práva a povinnosti a ako k partnerovi na ceste za poznáním**

1. 4 Projekty

Projekty, do ktorých sa škola zapojila od roku 2016:

- **Národný projekt „Zvyšovanie kvality vzdelávania na ZŠ a SŠ s využitím elektronického**
- **Premena tradičnej školy na modernú “S modernou školou do života“**
- **Národný projekt „Modernizácia vzdelávacieho procesu na základných školách“ testovania (E - testovanie)“**

- Národný projekt „Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva“
- Národný projekt „Moderné vzdelávanie – digitálne vzdelávanie pre všeobecné vzdelávacie predmety“
- Národný projekt „Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť - nové trendy vzdelávania učiteľov ANJ na ZŠ“
- Národný projekt „Zvyšovanie kvalifikovanosti učiteľov TSV“
- Národný projekt „Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc“
- Projekt SOCRATES
- Školy pre budúcnosť
- Biela pastelka
- Záložka do knihy spojuje školy
- Modrý gombík
- Detský čin roka
- Zbierka na detskú onkológiu
- Červené stužky
- Nie drogám
- Európa v škole
- Medzinárodný deň školských knižníc
- Otvorená škola pre oblasť športu
- Otvorená škola pre oblasť IKT
- Jazykové laboratória
- Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc
- Správaj sa normálne
- Enviroprojekt
- Proenviro
- Škola, ktorej to myslí
- Zelené Karpaty
- Hliníkový skarabeus
- Zvoní na mail
- Nech sa nám netúlajú
- Karpatská nadácia - (ne)Potrebná matika
- Národný projekt – NIVAM: Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II.
- Projekt MŠVVaŠ – Moduly – Zdravý chrbátik
- Projekt – Zbierame batérie so Šmudlom
- SMARTS – Slovenská adaptácia a pilotné overenie programu na stimuláciu exekutívnych funkcií a metakognitívnych schopností žiakov so zníženým školským výkonom
- Národný projekt: Aktualizácia systému usmerňovania a rozvoja ďalších zložiek v systéme poradenstva a prevencie
- Projekt kariérového poradenstva – Kariерko
- KOZMIX – vzdelávací portál pre žiakov na 1.stupni zameraný na rozvoj prírodovednej gramotnosti žiakov – projektové vyučovanie
- Modernizácia učebnej technickej výchovy a jazykov (IROP)
- Projekt „Čítame radi“
- RAJO – mliečny program
- Školské ovocie v Školskej jedálni
- Národný projekt „Podpora digitálnej transformácie“
- Národný projekt „edIT2“
- Projekt ERASMUS
- Projekt „Čítame pre radosť“

Každoročne sa zapájame do verejných zbierok Ponožkový október, Hodina deťom, Biela pastelka a Modrý gombík. Spolupracujeme s CSS Kružlov, kde pred Vianocami pre seniorov robíme zbierku darčiekov. V rámci uplatňovania prierezových tém v aktivitách školy pravidelne organizujeme zber papiera a hliníkovej fólie. Úspešná je naša spolupráca s Technickými službami mesta Prešov v odbere vyseparovaných komodít (PET fľaše a tetrapakové obaly).

1. 4. 1 Tradičné podujatia školy

Pravidelné akcie školy rozvíjajú zručnosti kľúčových i predmetových kompetencií, ale napr. aj ekologické myslenie a konanie, kultúrne a umelecké cítenie. Vzbudzujú pozitívne vzťahy medzi žiakmi, učiteľmi, rodičmi a širokou verejnosťou. Ponúkajú možnosť zapojenia a špecializácie pre rôznorodé skupiny žiakov. Akcie prebiehajú v rámci celej školy, v cieľových skupinách, ale aj v jednotlivých triedach. Obohacujú jednotlivé predmety a súčasne využívajú medzipredmetové vzťahy a väzby na jednotlivé prierezové témy. Rôznorodá skladba tém poskytuje všestranný rozvoj žiakov a stáva sa vzdelávacou stratégiou učiteľov.

- Pasovanie prvákov
- Súťaže
- Besedy
- Predmetové exkurzie
- Rozhlasové relácie
- Výchova k ľudským právam
- Úprava areálu školy
- Základný plavecký výcvik pre žiakov 3. ročníka
- Lyžiarsky kurz pre žiakov 7. ročníka
- Podujatia v žiackej knižnici, návšteva prešovských knižníc
- Účelové cvičenie zamerané na Ochranu života a zdravia
- Didaktické hry
- Komparo
- Testovanie T9
- Všetkovedko
- Kozmix
- Vianočný jarmok – burza vianočných výrobkov
- Vianočný pozdrav – vianočný program pre rodičov
- Slávnostný zápis do 1. ročníka
- Karneval
- Deň matiek
- Deň detí
- Deň dôchodcov
- Školy v prírode I. stupeň

- Školské výlety
- Slávnostná rozlúčka so žiakmi 4. a 9. ročníkov
- Prezentácia projektov žiakov 4. ročníka „Čím chcem byť“
- Prezentácia životopisov žiakov 8. ročníka
- Prezentácia ročníkových prác žiakov so všeobecným intelektovým nadaním
- Stretnutia nadaných DSA-čkarov
- Hra o trón
- DSA TV – mladí reportéri
- Ekomolka
- Čaj s rodičmi predškolákov
- Dni otvorených dverí
- Mediálny deň – workshop (prezentácie stredných škôl)
- KEL rozhovory

1. 4. 2 Školské projekty

Súčasťou programu tried, jednotlivých predmetov, či skupiny predmetov sú rôzne typy projektov. Cieľom je, aby sa všetkých projektov zúčastňovali celé triedne kolektívy alebo celá cieľová skupina, pre ktorú sú projekty pripravované.

Celoročné projekty:

- Vyčistíme svet
- Žime zdravo
- Hravo ži zdravo
- Prevencia patologických javov
- Rozvoj čitateľskej gramotnosti
- Rozvoj finančnej gramotnosti
- Globálne vzdelávanie a environmentálna výchova
- Bezpečne do školy
- ABC zdravia
- Práva dieťaťa
- Šikanovanie, diskriminácia
- Osobnosti národných dejín
- Olympijské hnutie
- **Mesačné projekty:**
- Výukové átrium
- Krasové procesy

- Deti v galérii
- Autoškola pre deti
- Rodokmeň
- Európska únia
- Banky
- Medzinárodný mesiac školských knižníc

Týždenné projekty:

- Týždeň Zeme
- Týždeň farieb
- Týždeň priateľstva
- Týždeň boja proti fajčeniu
- Turnaj vo futbale, florbale
- Otvorené vyučovanie

Denné projekty:

- S ovocníčkom v ríši zdravia
- Dotyky so Zemou
- Deň výživy
- Deň stromov
- Deň Zeme
- Deň ovocia a zeleniny
- Z rozprávky do rozprávky
- Kamarátka – zubná kefka
- Miluj svoj život
- Minikonferencia – prezentácia projektov
- Medzinárodný deň školských knižníc
- Popoludnie s ANJ
- Zlatý slávik v ŠKD
- Srdiečko pre starkých
- Ani kvapka nazmar
- Vedátori
- Kvapka krvi
- Ja a moje zdravie
- Miluj život, nie drogu
- Svetový deň výživy

1. 5 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Učitelia využívajú pri práci s členmi rodiny tieto odporúčania:

- ✓ Rešpektujú úlohu rodičov.
- ✓ Podporujú účasť rodičov.
- ✓ Využívajú rôzne aktivity a stratégie.
- ✓ Nechajú rodiny, aby sa samé rozhodli akým spôsobom budú spolupracovať.
- ✓ Hovoria s rodinami o vzájomných očakávaníach.
- ✓ Sú trpezliví.
- ✓ Zameriavajú sa na silné stránky detí a ich rodín a poskytujú pozitívnu spätnú väzbu.
- ✓ Sú s rodinami v blízkom kontakte.
- ✓ Prejavujú ocenenie.
- ✓ Zapájajú do programu všetkých členov rodiny.
- ✓ Podnecujú rodičov k účasti na stretnutiach.
- ✓ Zachovávajú diskretnosť.
- ✓ Posilňujú spoluprácu.
- ✓ Spolupracujú s členmi rodičovskej rady.

Spoluprácu školy s rodičmi zabezpečujeme cestou rodičovského združenia a rady školy. Rada školy zasadá zvyčajne štyrikrát ročne a zasadnutia rodičovskej rady sa uskutočňujú formou triednych schôdzí a konzultácií, zvyčajne štyrikrát ročne. Rodičovská rada a rada školy spolu s vedením školy a pedagogickým zborom spolupracuje pri výchove a vzdelávaní žiakov školy v súlade s pedagogickou teóriou, pri ochrane práv detí v zmysle Deklarácie práv dieťaťa, pri ochrane a presadzovaní výchovného záujmu rodičov a detí a pri ochrane učiteľov s morálnym kreditom pred nepriaznivými faktormi procesu výchovy.

Škola spolupracuje s CPPP a P v Prešove a Sečovciach, Prešovskou univerzitou v Prešove (cvičná škola), Pedagogickou a sociálnou akadémiou v Prešove, MŠ Mukačevská, MŠ Volgogradská, MŠ Čapajevova SMŠ Bobrík, SMŠ Včielka, ABC Centrom voľného času, SAŠŠ, SZH, Tatra Prešov, ŠŠK SLŠ Prešov, FC Mikuláš (florbal), Občianske združenie Podaj ďalej, CSS Kružlov.

V spolupráci s Rodičovskou radou a s jednotlivými komisiami – účelovými skupinami rodičov na organizáciu kultúrnych, športových a iných podujatí a akcií žiakov školy, zabezpečujeme tieto činnosti:

a/ využívanie telocvične rodičmi s deťmi,

b/ organizáciu kultúrnych a spoločenských podujatí,

c/ pomoc rodičov škole – orezávanie stromov, pomoc pri úprave tried, maľovanie tried, zber lístia, úprava okolia školy, pomoc zo strany rodičov pre triedy poskytnutím názorného materiálu a vecných odmien na podujatia a súťaže/ využitie odbornosti rodičov na vzdelávacie a výchovné podujatia – besedy, kultúrne vystúpenia.

1. 6 Priestorové a materiálno–technické podmienky školy

Škola má zriadené a využíva tieto odborné učebne : telocvičňu, posilňovňu, odborné učebne pre vyučovanie fyziky a chémie, učebňu biológie, učebňu matematiky, 3 učebne výpočtovej techniky, multimediálnu učebňu, učebňu techniky, umeleckú miestnosť, učebňu matematiky. V samostatných priestoroch je zriadená žiacka školská knižnica s prístupom na internet. V 8 triedach 1.stupňa, v 1 triede 2. stupňa a v 8 učebniach sú interaktívne tabule. Dataprojektory a notebooky sa využívajú vo vyučovacom procese, pri realizácii besied, v činnosti záujmových útvarov. Tieto odborné učebne umožňujú plne realizovať učebné osnovy.

Počas školského roka sme vybavili kabinety modernými učebnými pomôckami, čo umožňuje tvorivejšie a efektívnejšie vyučovať.

Škola má k dispozícii átriá, ktoré slúžia ako relaxačné centrum, rovnako sú vytvorené pre žiakov na chodbách chill zóny oddychu. Školské ihrisko je v nevyhovujúcom stave, pripravuje sa jeho revitalizácia. Na školskom pozemku vedľa ihriska je detská preliezka, ktorú využívajú žiaci v ŠKD.

1. 7 Škola ako životný priestor

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, kladieme dôraz na: upravené a estetické prostredie tried, chodieb, školskej jedálne, školského dvora. Aktuálne informácie o aktivitách školy zverejňujeme na sociálnych sieťach (facebook a instagram) a webovej stránke školy.

Klíma školy je priaznivá, vládnu v nej partnerské vzťahy. Škola je riadená na demokratických princípoch s vnútornou hierarchiou a určenými kompetenciami. Vyučovanie v škole prebieha v kmeňových triedach a podľa potreby a zamerania v odborných učebniach.

Každý vyučujúci má k dispozícii kabinet alebo zborovňu školy s technickým vybavením a knižničný fond učiteľskej knižnice.

1. 8 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia

Bezpečnosť a ochranu zdravia vo výchove a vzdelávaní a pri činnostiach priamo súvisiacich so vzdelávaním škola zabezpečuje v súlade so zákonom 245/2008 Z. z.

- prihliada na základné fyziologické potreby žiakov,
- vytvára podmienky na zdravý vývin žiakov a predchádzanie sociálno-patologických javov,
- zaisťuje bezpečnosť a ochranu zdravia žiakov,
- vedie evidenciu školských úrazov žiakov, vyhotoví záznam o školskom úraze,
- poučenie o BOZ pre žiakov na prvých hodinách jednotlivých vyučovacích predmetov,
- dodržiavanie BOZ je súčasťou vnútorného poriadku školy,
- poučenie o BOZ pred exkurziami, školskými výletmi a inými hromadnými akciami,
- v prípade školského úrazu poskytuje odbornú prvú pomoc zdravotník školy,
- informácia o BOZ pre rodičov na 1. zasadnutí RZ,
- školenie pedagogických zamestnancov k BOZP raz za dva roky.

Škola netoleruje šikanovanie v žiadnych podobách.

V rámci účinnej prevencie šikanovania škola:

- vytvára priaznivú klímu,
- zabezpečuje úzku spoluprácu medzi žiakmi, zamestnancami školy a zákonnými zástupcami, jasne vymedzuje možnosť oznamovať aj zárodky šikanovania (pri zachovaní dôvernosti oznámení),
- školským poriadkom jasne stanovuje pravidlá správania, vrátane sankcií za ich porušovanie, vedie písomnú dokumentáciu o riešení konkrétnych prípadov šikanovania,
- v súlade s pracovným poriadkom zaisťuje zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení, v čase záujmovej a mimoškolskej činnosti v priestoroch, kde by mohlo dôjsť k šikanovaniu (záchody, šatne),
- zabezpečuje vzdelávanie triednych učiteľov, koordinátorov prevencie a výchovných poradcov v oblasti prevencie šikanovania,
- pri riešení problémov so šikanovaním úzko spolupracuje s odborníkmi príslušného centra výchovnej a psychologickéj prevencie,

- stanovuje oznamovaciu povinnosť pedagogickým aj nepedagogickým zamestnancom okamžite upozorniť na problémy šikanovania vedenie školy, ktoré bez meškania problém rieši a každej obeti poskytne okamžitú pomoc,
- pri podozrení zo šikanovania škola predvolá rodičov obete i agresorov na pohovor s riaditeľom školy v prítomnosti výchovného poradcu alebo koordinátora prevencie, z ktorého sa vyhotoví písomný zápis,
- upozorní rodičov, aby sledovali možné príznaky šikanovania a ponúkne im pomoc.
- zabezpečí taktný prístup a zachovanie dôvernosti informácií zo strany pedagogických zamestnancov.

Škola netoleruje prechovávanie a užívanie legálnych a nelegálnych drog v žiadnych podobách.

V rámci účinnej prevencie škola:

- zabezpečuje úzku spoluprácu medzi žiakmi, zamestnancami školy a zákonnými zástupcami,
- školským poriadkom jasne stanovuje pravidlá správania, vrátane sankcií za ich porušovanie, vedie písomnú dokumentáciu o riešení konkrétnych prípadov užívania nedovolených látok,
- propaguje, že žiaci základnej školy nesmú fajčiť, piť alkoholické nápoje, požívať a vdychovať omamné látky a drogy, hrať o peniaze, a to aj mimo školy.
- zabezpečuje vzdelávanie triednych učiteľov, koordinátorov prevencie a výchovného poradcu v oblasti prevencie užívania nedovolených látok,
- pedagogický dozor v čase prestávok vykonáva kontrolu priestorov školy v predmetnej veci, hlavný dôraz kladie na sociálne zariadenia a skryté priestory v areáli školy,
- koordinátor prevencie drogových závislostí zabezpečuje výstavu najnovších odborných publikácií, premietanie filmov k problematike, cyklus besied a prednášok s odborníkmi v danej oblasti,
- triedni učitelia minimálne raz polročne alebo aktuálne podľa potreby na triednických hodinách diskutujú o závislostiach najrôznejšieho druhu (drogy, patologické využívanie voľného času, príslušnosť k spoločensky nežiaducim hnutiam a pod.).

2 Charakteristika Školského vzdelávacieho programu

2.1 Školský vzdelávací program

Filozofia tvorby Školského vzdelávacieho programu je proces. Je to cesta hľadania, objavovania, úvah, tvorenia. Je to cesta, ktorá vedie od stanovenia cieľov vzdelania cez životné spôsobilosti obsiahnuté v kľúčových kompetenciách a prierezových témach, ku kompetenciám a spôsobilostiam nadpredmetovým, k predmetovým a k vlastnému obsahu – učivu. Pri jeho tvorbe sme nadväzovali na filozofiu a podstatu Školského vzdelávacieho programu, ktorý bol základným dokumentom školy už od roku 2008.

Náš Školský vzdelávací program s názvom **Škola zameraná na žiaka** vystihuje motto: „... aby žiaci chodili do školy radi a aby ich škola dobre pripravila pre život ...“

Naším mottom je: „Vaše deti u nás vyrastú!“

Poslaním školy je poskytovať vzdelávanie a výchovu žiakov zamerané na rozvoj silných stránok osobnosti žiaka, jeho jazykových a pohybových zručností s cieľom nasmerovať žiaka na vhodnú profesijnú dráhu.

Víziou školy je byť školou modernou, kvalitnou a výberovou školou rodinného typu.

Školský vzdelávací program je zostavený tak, aby žiaci neprijímali len hotové teoretické informácie, ale osvojili si i spôsoby riešenia reálnych životných problémov.

Kľúčové kompetencie a prierezové témy chápeme ako filozofiu školy. S touto filozofiou sú stotožnení učitelia i žiaci – preto si vybrali našu školu.

Program je orientovaný na žiaka, rešpektuje jeho individuálne potreby – fyziologické potreby, potrebu bezpečia, potrebu spolupatričnosti a lásky, potrebu ocenenia, potrebu sebaaktualizácie a metapotreby. Umožňuje efektívnu profesionálnu a premyslenú prácu učiteľa. Akceptuje vedomosti detí a využíva ich pri rozhodovaní o ďalšej výučbe. Zdôrazňuje to, čo učitelia o žiakoch vedia a ako ich chápu, a nie to, aké sú predstavy učiteľov o žiakoch.

Školský vzdelávací program vznikol na základe aktívnej spolupráce celého pedagogického zboru. Pri tvorbe jeho koncepcie sme vychádzali z cieľov ŠVP, podmienok školy, zloženia pedagogického zboru, zloženia žiakov. Súčasne sme rešpektovali zásadu diferencovaného prístupu ku žiakom so špeciálnymi potrebami.

Umožňujeme žiakom pracovať v záujmových útvaroch zameraných na rozvoj zručností poznávacích, pohybových, IKT.

Na prvom mieste je snaha, aby sa naša škola stala miestom, ktoré žiakov motivuje k aktívnemu učeniu sa. V popredí nášho záujmu sú pre život dôležité kompetencie **učiť sa, riešiť problémy a sociálne spôsobilosti**.

Podmienkou úspešnej realizácie našich zámerov je vytváranie atmosféry vzájomného porozumenia a spolupráce medzi žiakmi, medzi učiteľmi a žiakmi a medzi učiteľmi, aby sa všetci cítili spokojne a bezpečne. Chceme vytvárať podmienky pre rozvoj, uplatnenie a úspech každého žiaka, a tým predchádzať negatívnym postojom žiakov k vzdelávaniu. Za kvalitné budeme považovať také vzdelanie žiakov, ktorým získajú zručnosti a kompetencie, ktoré dokážu v prípade potreby použiť.

Chceme formovať správny vzťah žiakov k prírode, k životnému prostrediu, k zdraviu a viesť ich k pochopeniu zásad trvalo udržateľného rozvoja, umožniť im získať zdravé sebavedomie, rozvíjať ich kritické myslenie a schopnosť sebahodnotenia.

Ak majú byť naše snahy úspešné, nevystačíme s klasickými metódami. Nevyhnutnosťou sa stáva tvorivé využívanie netradičných postupov a alternatívnych foriem, ktoré budú starostlivo vyberané, s ohľadom na plnenie očakávaných výstupov a vytvárania kľúčových kompetencií žiakov.

2. 2 Ciele školy

- Nadviazať na dobré tradície našej školy a usilovať sa o získanie vysokej prestíže medzi širokou verejnosťou.
- Ďalej rozvíjať silné stránky školy a maximálne eliminovať a naprávať to, čo

- považujeme za nedostatky.
- Výchovné a vzdelávacie stratégie školy smerovať k utváraniu a rozvoju kľúčových kompetencií žiakov, získaniu základných vedomostí a znalostí, vypestovaniu záujmu o celoživotné učenie sa.
  - Do vyučovania zavádzať efektívne metódy práce – skupinová a individuálna práca, kooperatívne učenie, projekty, exkurzie, metódy sebapoznávania, sebahodnotenia, problémová metóda, mäkké zručnosti.
  - Umožniť všetkým žiakom získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecno-vzdelávacích predmetoch a voliteľných predmetoch.
  - viesť žiakov k tvorivosti, ku kritickému mysleniu, naučiť ich tímovo pracovať, riešiť problémy, komunikovať medzi sebou, vzájomne sa rešpektovať.
  - Zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov vo vyučovaní anglického jazyka.
  - Dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT žiakov na našej škole.
  - Vytvárať priestor na uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie.
  - Vytvárať podmienky pre využitie voľného času v záujmových útvaroch pre žiakov podľa ich záujmov a potrieb.
  - Podporovať u žiakov záujem o prírodu z hľadiska ekológie.
  - Dať šancu každému žiakovi, vrátane žiakom so špeciálnymi potrebami, aby sa vzdelávali podľa ich schopností a bolo im umožnené zažiť úspech.
  - Individuálne začleňovať žiakov so špeciálnymi výchovnými vzdelávacími potrebami do bežných tried.
  - Vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov, formovať hodnotové orientácie, viesť ich k dodržiavaniu stanovených pravidiel.
  - Pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu.
  - Spolupracovať s rodičmi žiakov na úrovni partnerstva.
  - Realizovať potrebné technické a stavebné práce v priestoroch vestibulu a učební.
- Vedíme žiakov k tomu, aby si uvedomovali dôležitosť vzdelania a usilujeme sa, aby sa naša škola stala miestom, na ktoré si každý rád aj po rokoch spomenie a miestom, kam sa rád vráti.**

2. 3 Zameranie školy

Zameranie školy v Školskom vzdelávacom programe sleduje, aby žiaci:

- si osvojili základ všeobecného vzdelania poskytovaného základnou školou,
  - získali primerane veku rozvinuté kľúčové spôsobilosti.
- Škola má dlhoročnú tradíciu vo vyučovaní **ANJ od 1. ročníka a NEJ od 5. ročníka**. V Inovovanom školskom vzdelávacom programe chceme využiť skúsenosti vyučujúcich, ale hlavne chceme pripraviť absolventa našej školy pre život v Európe a v ostatnom svete. Škola je zameraná na výučbu cudzích jazykov od 1. ročníka. Druhý cudzí jazyk sa začína vyučovať v 5. ročníku. Prvým cudzím jazykom v našej škole je anglický jazyk. Druhým cudzím jazykom nemecký jazyk. S cieľom zabezpečiť žiakom kvalitné jazykové vzdelanie realizujeme na škole nasledovný model vyučovania cudzích jazykov: ISCED 1 – na prvom stupni posilňujeme hodinovú dotáciu prvého cudzieho jazyka. V 1. a 2. ročníku o 2 vyučovacie hodiny.

ISCED 2 – na druhom stupni v 5., 6.a 9. ročníku zvyšujeme o1 hodinovú dotáciu vyučovania prvého jazyka a druhého cudzieho jazyka v 5.-6.ročníku o 1 hodinu a v 7. - 9. roč. o 2 vyučovacie hodiny v porovnaní so štátnym vzdelávacím programom.

Záujem žiakov o štúdium cudzieho jazyka podporujeme aj formou záujmového vzdelávania, mimovyučovacími školskými podujatiami, či zapojením najtalentovanejších žiakov do predmetových olympiád. Chceme stabilizovať učiteľov cudzích jazykov, aby absolventi našej školy boli pripravení pre život kdekoľvek na svete.

V tejto oblasti nezabúdame samozrejme ani na materinský jazyk – slovenčinu, zvýšená dotácia v 3.- 4. ročníku o 1 hodinu. Uvedomujeme si, že je to predmet, vo vyučovaní, ktorého sa najvýznamnejšie rozhoduje o gramotnosti človeka, o jeho predpokladoch ústne i písomne komunikovať a s porozumením čítať.

- Škola má veľmi dobré skúsenosti s vyučovaním **IKT vo vyučovacích predmetoch a v záujmových útvaroch.**

ISCED 1 – na prvom stupni posilňujeme hodinovú dotáciu informatiky v 2. ročníku

ISCED 2 – na prvom stupni posilňujeme hodinovú dotáciu informatiky v 9. ročníku

- Škola vychovala mnoho nádejných športových talentov, najmä hádzanárov. V súčasnosti žiaci prejavujú značný záujem **o florbal, hádzanú a futbal.**

V školskom roku 2023/2024 budeme postupovať podľa rozvrhu hodín, ktorý bol schválený PR., podľa Vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 223/2022 Z.z. o základnej škole, ktorá nadobudla účinnosť k 1.7.2022 nasledovne :

- par.2 , ods. 5 – Jednohodinovky: Vyučovací predmet pre príslušný ročník, ktorý sa vyučuje jednu hodinu týždenne sa bude vyučovať počas celého školského roka.
- par. 2, ods. 6 - Dĺžka vyučovacej hodiny: Vyučovacia hodina trvá 45 minút od 0. po 7. vyučovaciu hodinu.
- par. 3 – Delenie tried a zriaďovanie skupín: V danom šk. roku v predmetoch – ANJ, NEJ, INF, THD, TSV, ETV, NBV – žiaci sú rozdelení do skupín.
TSV – v skupinách sa vyučuje len v triedach 5.A, 9.A, v ostatných triedach sa vyučuje bez delenia na skupiny (dôvod: nižší počet žiakov v ročníkoch)
ANJ v 1.A,1.B,1.C,7.A,8.A – sa vyučuje bez delenia na skupiny (dôvod: personálne dôvody)
NEJ v 7.A,8.A – sa vyučuje bez delenia na skupiny (dôvod: personálne dôvody)
ETV 1.A,1.B,1.C,4.A – spojené triedy (dôvod: nižší počet žiakov v ročníkoch)
ETV 2.A,2.B – spojené triedy (dôvod: nižší počet žiakov v ročníkoch)
ETV 3.A,3.B – spojené triedy (dôvod: nižší počet žiakov v ročníkoch)
ETV 5.A, 6.A - spojené triedy (dôvod: nižší počet žiakov v ročníkoch)
ETV 7.A, 8.A, 9.A - spojené triedy (dôvod: nižší počet žiakov v ročníkoch)
TSV – v skupinách sa vyučuje len v triedach 5.A, 9.A
NBV – evanjelické – 2.B, 3.B,5.A – spojené triedy (dôvod: nižší počet žiakov v ročníkoch)
NBV – gréckokatolícke – 1.A,1.B,2.B, 3.A, 3.B,4.A,5.A,6.A,7.A – spojené triedy (dôvod: nižší počet žiakov v ročníkoch)
- par.7 – Výchova a vzdelávanie žiakov so ŠVVP: IZŽ majú vypracovaný individuálny vzdelávací program, s ktorým je oboznámený ZZ a 1 kópia je odovzdaná ZZ.
- par. 9 – Hodnotenie žiakov: Na žiadosť ZZ, môže ZZ nahliadnuť do previerky z daného predmetu v priestoroch školy.
- par.10 – Výchovné opatrenia: Znížená známka zo správania sa už nebude odôvodňovať v katalógovom liste žiaka.

Našimi prioritami pre študentov sú najmä:

- Kvalitné jazykové vyučovanie v anglickom a nemeckom jazyku
- Výchova študentov k samostatnosti, logickému mysleniu a vzťahu k technike a inováciám
- Kvalitné odborné vzdelávanie s prvkami duálneho vzdelávania
- Podpora športu a pohybových aktivít

Našou filozofiou je vytvoriť žiakom také tvorivé prostredie, v ktorom získajú vzťah k učeniu sa jazyka, nadobudnú základy logického myslenia a vzťah k technike, ktorý neskôr budú môcť zúročiť počas štúdia na strednej odbornej škole alebo gymnáziu. Učíme deti nebáť sa robiť chyby, otvorene sa vyjadrovať, argumentovať, vecne diskutovať no zároveň tolerovať svoje okolie.

Vyučovanie prebieha v slovenskom jazyku ako na iných školách a dodržiava sa slovenský štátny vzdelávací program, nie je to bilingválne vyučovanie. Je však posilnené vyučovanie v cudzom jazyku a to s použitím moderných vzdelávacích metód.

Ponúkame profesionalitu manažmentu školy, férový prístup medzi učiteľom a žiakom, kvalitné a moderné učebné prostriedky, rovnosť šancí medzi žiakmi a flexibilitu v individuálnych požiadavkách. Rodič je pre nás partnerom, záleží nám na jeho názore. Netvoríme školu pre deti, ale tvoríme školu spoločne s deťmi.

Benefity:

Výmenné jazykové pobyty, vzdelávacie rekreačné pobyty vo vzdelávacom centre EBG, príspevky na jazykové vzdelávanie, príspevky na testovanie v cudzom jazyku, moderné interaktívne vyučovanie, inovatívne metódy a škola otvorená žiakom aj rodičom.

Našimi prioritami sú aj:

Moderná a tvorivá cesta výchovy a vzdelávania

Pestrý výber záujmovej činnosti

Rozšírená výučba cudzích jazykov

Individualizácia vzdelávania

Orientácia na tvorivo-humanistickú výchovu

Nadštandardné vybavenie učební a technických pomôcok

Dynamická, tvorivá, priateľská klíma založená na princípe dôvery a rešpektu

Partnerský prístup a rešpektovanie osobnosti dieťaťa

Príprava detí na aktívne riešenie problémov

Zážitkové vyučovanie „čo človek zažije, to si zapamätá najdlhšie“

Učíme deti „učiť sa“

Učíme deti uplatňovať svoje vedomosti v reálnom živote.

Personalizované vyučovanie

Podpora športu, športové kluby ako partneri školy

Na škole pracuje kvalitný pedagogický zbor, ktorého členovia chápu potreby osobného rastu a ďalšieho vzdelávania ako prioritu profesionálnej práce. Silnou stránkou pedagógov školy je záujem o ďalšie vzdelávanie. Učitelia sa pravidelne zúčastňujú odborných seminárov, aktualizácných a inovačných vzdelávaní, čím si zvyšujú pedagogické kompetencie efektívne vzdelávať a vychovávať žiakov.

Efektívna realizácia ŠKVP je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom vychádza z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve.

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienku dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie;
- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu;
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov;
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou;
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi a s rodičmi;
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Odborní zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní psychologickej, logopedickej, špeciálnopedagogickej, liečebnopedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

Pedagogický prístup zameraný na rozvoj osobnosti žiaka:

- prispieva k demokratizácii, humanizácii a vyššej efektívnosti vzdelávania, k budovaniu otvorenej spoločnosti a jej zapojenia do európskych štruktúr,
- zvyšuje kvalitu učenia žiakov, vytvára možnosti vzdelávania učiteľov a ostatných pedagogických pracovníkov, členov komunity,
- vytvára podnecujúce prostredie, pozitívnu atmosféru pre osvojovanie si zručností, návykov a schopností, spoluprácu s rodinou, interaktívne metódy a formy, autentické hodnotenie,
- umožňuje, aby sa žiak vyvíjal krok za krokom, využíva metódy, ktoré sa prispôbujú individuálnym potrebám žiaka, od učiteľov sa žiada, aby na interakcii so žiakmi krok za krokom odskúšali to, čo potrebujú, čo bude pre ne nové.

Koncepcia našej školy sa zameriava na tieto princípy:

- individuálny prístup
- učebné prostredie
- účasť rodiny
- vyučovacie stratégie pre zmysluplné učenie sa žiakov
- plánovanie a hodnotenie
- profesionálny rozvoj

2. 3. 1 Individuálny prístup

Učitelia využívajú svoje skúsenosti z oblasti práce so žiakmi a ich rodinami a poznatky z vývinovej a pedagogickej psychológie na to, aby lepšie porozumeli špecifikám každej triedy a dokázali reagovať na jedinečné potreby a schopnosti každého žiaka.

- Učitelia rozvíjajú u žiakov pozitívny sebaobraz prostredníctvom individuálnych interakcií spôsobom, ktorý sa opiera o ich znalosti osobitostí detského vývinu v období mladšieho a staršieho školského veku.
  - ✓ Často integrujú s jednotlivými žiakmi, dávajúc im najavo svoju lásku, záujem a rešpekt.
  - ✓ So žiakmi sa rozprávajú na úrovni ich očí, oslovujú ich krstným menom a hovoria s nimi priateľsky a zdvorilo.
  - ✓ Pri interakciách so žiakmi využívajú neverbálnu komunikáciu, usmievajú sa na nich, vhodne sa ich dotýkajú.
- Učitelia chápu, že žiaci sa v dôsledku individuálnych rozdielov, rôznych kultúrnych vplyvov a osobitných učebných a vývinových potrieb značne líšia v spôsobe a tempe ich rastu, vývinu myslenia, jazyka a sociálnych zručností.
  - ✓ Vystupujú v role facilitátorov; podporujú individuálny rast žiaka v súlade s úrovňou a tempom jeho vývinu.
  - ✓ Ku všetkým žiakom sa správajú s rešpektom a vážnosťou, bez ohľadu na ich rasu, náboženstvo, kultúru alebo pohlavie.
  - ✓ Všetkým žiakom bez rozdielu dávajú rovnaké možnosti zúčastňovať sa na všetkých aktivitách.
  - ✓ Uvedomujú si individuálne potreby žiakov včítane špeciálno-pedagogických potrieb a uplatňujú / modifikujú také metódy a formy práce, ktoré im umožnia vyhovieť týmto potrebám.
- Učitelia sa oboznamujú s kultúrou, históriou, hodnotami a vlastnosťami rodín a ich detí, ktorým poskytujú svoje výchovné a vzdelávacie služby.
  - ✓ Zapájajú žiakov do rozhovorov o ľuďoch, miestach a veciach, ktoré sú im blízke a majú pre ne význam.
  - ✓ Oceňujú a podporujú prínos etnických skupín, s osobitným dôrazom na etnické skupiny zastúpené v triede.
  - ✓ Používajú pomôcky a učebný materiál odrážajúci rozmanitosť žiakov triedy a ich rodín.

2. 3. 2 Učebné prostredie

Učitelia vytvárajú starostlivé, stimulujúce a inkluzívne prostredie prostredníctvom organizovania triedy tak, aby v čo možno najväčšej miere podporovala rozvoj osobnosti žiakov v oblastiach, akými sú praktické osvojovanie si princípov demokracie, ochota vziať na seba riziko, samostatná práca či spolupráca v malých skupinách. Dôležitou podmienkou pri realizácii Inovovaného Školského vzdelávacieho programu je primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov. V škole sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v triedach, odborných učebniach a ďalších zariadeniach školy zriadených podľa platnej legislatívy.

- Učitelia chápu vplyv sociálneho prostredia a priestorového usporiadania na vývin žiaka.
  - ✓ Vytvárajú priestor v triedach, ktorý podnecuje žiakov k aktívnemu učeniu sa a ostatnému rozhodovaniu a umožňujú im bezpečne sa pohybovať po triede.
  - ✓ Pre každého žiaka vytvárajú priestor na odkladanie osobných vecí.

- ✓ Poskytujú žiakom vývinovo primeraný učebný materiál a pomôcky, vrátane takých, ktoré vyrobili sami učitelia a ktoré odrážajú rôzne rasové, pohlavné a vekové atribúty a dajú sa prispôbiť tak, aby ich mohli používať všetci žiaci.
- ✓ Podporujú aktivity, experimentovanie a skúmanie, pri ktorých žiaci využívajú viacúčelové pomôcky a učebný materiál ľubovoľným spôsobom.
- ✓ Práce žiakov vystavujú vo výške očí žiakov na dobre viditeľných miestach a na nástenkách tak, aby si ich mohli prezrieť aj návštevníci triedy.
- ✓ V prípade potreby upravujú fyzický priestor tak, aby zodpovedal potrebám rôznych vekových skupín resp. jednotlivcov.
- Učitelia podporujú rozvoj demokratických hodnôt v triede.
  - ✓ Modelujú tolerantný prístup a pozitívne spôsoby komunikácie, s dôrazom na riešenie problémov a konfliktov.
  - ✓ Dávajú žiakom možnosť podieľať sa na stanovovaní jasných očakávaní ohľadom správania sa a účasti na triednych aktivitách. Spolu so žiakmi stanovujú pravidlá triedy a následky ich porušenia.
  - ✓ Myšlienky a úsudky žiakov prijímajú s rešpektom a uznaním.
  - ✓ Rozvíjajú pozitívne interakcie so žiakmi aj medzi nimi navzájom.
- Učitelia podporujú kooperatívne učenie sa žiakov a zároveň prehlbujú aj ich schopnosť samostatne sa rozhodovať a učiť.
  - ✓ Pri zaraďovaní žiakov do skupín sa riadia princípmi rovnosti a spravodlivosti, prejavujúc uznanie ich schopnostiam, snaženiu a odvedenému výkonu.
  - ✓ Nábytok v triede usporiadajú tak, aby žiaci mohli pracovať samostatne, v malých skupinkách aj v rámci celej skupiny.
  - ✓ Vytvárajú situácie, v rámci ktorých žiaci spolupracujú, striedajú sa a pomáhajú si navzájom s cieľom dosiahnuť pozitívny výsledok.
  - ✓ Podporujú rozvoj sebaregulácie žiakov tým, že im poskytujú pomôcky a učebný materiál s dostatočným predstihom, aby si mohli vybrať a napláňovať vlastné aktivity.

2. 3. 3 Účasť rodiny

Učitelia budujú partnerské vzťahy s rodinami s cieľom zabezpečiť optimálnu podporu pre uspokojovanie vzdelávacích a vývinových potrieb každého žiaka.

- Učitelia prizývajú rodičov a ďalších rodinných príslušníkov, aby sa zúčastňovali na výchovno-vzdelávacom procese v rámci DOD a podujatiach organizovaných školou
- Učitelia pravidelne komunikujú pomocou aplikácie Edupage s rodičmi s cieľom zvýšiť ich podporu žiaka a jeho učenia.
  - ✓ Pri príchode a odchode žiakov zo školy sa pozdravia s rodičmi, ktorí si prišli osobne po svoje deti (1.stupeň)
  - ✓ Organizujú stretnutia s jednotlivými rodičmi, aby s nimi prediskutovali napredovanie ich dieťaťa, jeho úspechy a prípadné ťažkosti, a získali od nich informácie ohľadom ich očakávaní, cieľov, problémov a potrieb v rámci KEL rozhovorov.
  - ✓ Pre každého žiaka založia portfólio s písomnými informáciami ukážkami jeho prác.
  - ✓ Telefonujú rodičom (v súlade s možnosťami školy), aby ich informovali o dianí v triede a o prípadných zmenách v správaní a vo fyzickom alebo emocionálnom stave ich dieťaťa.
- Učitelia sa zaujímajú o kultúrne tradície rodín, zhromažďujú informácie o záujmoch, koníčkoch a povolaniach jednotlivých členov rodiny a podporujú ich účasť na napĺňaní cieľov programu rôznymi spôsobmi.

- ✓ Využívajú rôzne písomné informácie s cieľom oboznámiť rodiny s udalosťami v triede a s ďalšími aktivitami programu, na ktoré ich pozývajú
- Učitelia sú rodičom oporou pri podporovaní učenia sa a vývinu ich detí v rodine.
  - ✓ Diskutujú s rodičmi o otázkach výchovy a vzdelávania ich dieťaťa a o význame kultúrnych vplyvov, s cieľom dosiahnuť jednotný prístup k žiakovi v škole i v rodine.
  - ✓ Poskytujú rodičom také informácie o žiakovom vývine a učení, ktoré môžu využiť aj doma.
  - ✓ Poskytujú rodičom pomôcky a materiál, ktorý môžu použiť doma, aby tak prispeli k rozšíreniu resp. doplneniu triednych aktivít.
  - ✓ Pri rozhodovaní o výchove a vzdelávaní žiakov učitelia efektívne spolupracujú s rodičmi.
- Učitelia pomáhajú rodičom zabezpečiť pomoc a služby potrebné pre ich deti.
  - ✓ Podporujú rodičov pri obhajovaní práva ich detí na vzdelávanie.
  - ✓ Snažia sa nadväzovať kontakty s dôležitými inštitúciami, aby získali pomoc a podporu pre žiakov a ich rodiny.
  - ✓ Pomáhajú rodinám pri nadväzovaní kontaktov s ľuďmi s podobným zameraním alebo s podobnými problémami, aby sa mohli navzájom podporovať a vymieňať si informácie.

2. 3. 4 Vyučovacie stratégie pre zmysluplné učenie sa žiakov

Učitelia plánujú a využívajú rôzne stratégie, aby žiakom umožnili lepšie pochopiť nové pojmy a podporili v nich inovatívnosť, tvorivosť, nezávislé bádanie, sociálnu spoluprácu a poznávanie v rámci jednotlivých disciplín aj medzi nimi navzájom.

- Učitelia si uvedomujú potrebu využívania rôznych pedagogických prístupov, ktoré im umožnia prispôbiť sa rôznym štýlom učenia sa, rôznym typom temperamentu a rôznym typom osobnosti jednotlivých žiakov.
  - ✓ Prispôbujú pomôcky, učebný materiál a vyučovacie prístupy tak, aby odrážali individuálne rozdiely, potreby a záujmy jednotlivých žiakov.
  - ✓ Každému žiakovi umožňujú samostatne si vybrať spomedzi ponúkaných aktivít a naplánovať si, ktorej sa budú v ten-ktorý deň venovať.
- Učitelia uplatňujú kooperatívne učebné aktivity, ktoré žiakom umožňujú dosiahnuť vyšší stupeň porozumenia, nadviazať kooperatívne vzťahy s rovesníkmi a pracovať na rozvoji interpersonálnych zručností.
  - ✓ Prenechávajú žiakom zodpovednosť za spoločnú prácu a za riešenie problémov s cieľom dosiahnuť spoločný cieľ.
  - ✓ Vytvárajú situácie, ktoré žiakov vedú k tomu, aby sa striedali, počúvali jeden druhého a delili sa o učebný materiál a pomôcky.
  - ✓ Organizujú žiakov do rôznych skupín (práca vo dvojiciach, v malých skupinkách, vo veľkých skupinách), aby im prostredníctvom výmeny poznatkov, nápadov a názorov umožnili získať širšiu perspektívu.
- Učitelia využívajú celý rad vývinovo primeraných aktivít, skúseností a pomôcok, ktoré sú volené s cieľom zapojiť žiakov do aktívneho učenia sa a dosiahnuť nasledujúce ciele:
  - ✓ Posilňovať vlastnú identitu a pocit emocionálnej pohody.
  - ✓ Rozvíjať sociálne zručnosti a vedomosti.
  - ✓ Podnecovať k mysleniu, zdôvodňovaniu, kladeniu otázok a experimentovaniu.
  - ✓ Stimulovať rečový a jazykový vývin.
  - ✓ Podporovať telesný rozvoj a s ním súvisiace zručnosti.

- Učitelia využívajú tematicky integrované celky, prostredníctvom ktorých pomáhajú žiakom pochopiť vzájomné súvislosti medzi tým, čo sa učia a ich každodennými skúsenosťami.
  - ✓ V priebehu celého roka využívajú pri tvorbe tematických celkov tak témy vybrané učiteľom, ako aj témy iniciované žiakmi.
  - ✓ Využívajú aktivity, pri ktorých sa opierajú o už nadobudnuté vedomosti a zručnosti žiakov.

2. 3. 5 Plánovanie a hodnotenie

Učitelia zostavujú plány, ktoré vychádzajú z učebných plánov, učebných osnov, cieľov programu a individuálnych potrieb žiakov. Vo svojej práci uplatňujú systematické pozorovanie a hodnotenie napredovania každého žiaka.

- Učitelia si uvedomujú dôležitosť premysleného, dlhodobého plánovania.
  - ✓ Zostavujú plány, ktoré odrážajú prístup k žiakovi ako k ucelenej bytosti, zameriavajúc sa súčasne na fyzické, kognitívne, sociálne aj emocionálne stránky jeho osobnosti.
  - ✓ Pripravujú tematické celky a projekty a určujú základné pojmy, idey a zručnosti, ktoré si majú žiaci osvojiť.
  - ✓ Plánujú. Pri plánovaní si kladú otázky ako:

Čo sa stane, keď prídu žiaci prvýkrát do školy?

Ako a kedy budú vymedzené pravidlá a rutinné činnosti?

Akým spôsobom budú zapojené rodiny?

Ako sa budú oslavovať osobitné udalosti a sviatky?

Ktoré vývinové medzníky by mali žiaci dosiahnuť?

- Učitelia, často v spolupráci s kolegami, vypracúvajú dlhodobé plány zamerané na projekty a učenie sa žiakov.
  - ✓ Do denných plánov zahŕňajú rôzne aktivity s cieľom prispôbiť sa rozmanitosti učebných štýlov žiakov a ich rôznym schopnostiam.
  - ✓ Zabezpečujú rovnováhu medzi zastúpením pokojných a aktívnymi činnosťami, medzi individuálnymi aktivitami a aktivitami v malých a veľkých skupinách, ako aj medzi štruktúrovaným neštruktúrovaným učením.
  - ✓ Plány modifikujú v závislosti od dynamiky triedy, neočakávaných vonkajších vplyvov alebo zmien rozvrhu, prípadne od špeciálnych potrieb jednotlivých žiakov.
- Do plánovacieho procesu zapájajú učitelia žiakov, rodiny a ďalších odborníkov.
  - ✓ Pri zmysluplnej prezentácii nových pojmov vychádzajú zo záujmov žiakov.
  - ✓ Do svojich plánov zahŕňajú osobitné záujmy rodín, členov učiteľského tímu a ďalších členov komunity, aby tak vytvorili rôznorodejšie učebné prostredie.
- Učitelia používajú rôzne stratégie priebežného (sústavne prebiehajúceho) hodnotenia, pričom sa vyhýbajú predsudkom a nálepkovaniu žiakov.
  - ✓ Zhromažďujú ukážky prác žiakov (ukážky písomného prejavu, výtvarné práce, literárne denníky a záznamy o skupinovej účasti na projektoch).
- Učitelia vedú žiakov k tomu, aby sa naučili posudzovať vlastnú prácu aj prácu svojich rovesníkov.
  - ✓ Nabádajú žiakov, aby komentovali svoju prácu a učili sa prijímať komentáre

- ostatných.
- ✓ Dávajú im možnosť vybrať si z predkladaných prác tie, ktoré sa im páčia najviac, a vysvetliť, prečo sa rozhodli práve pre ne.
- ✓ Učia žiakov kriticky počúvať v rámci diskusií a ústnych prezentácií.
- Učitelia samostatne alebo tímovo analyzujú zhromaždené informácie s cieľom ohodnotiť dosiahnuté výsledky a naplánovať si ďalšie kroky individuálneho napredovania žiaka.
- Učitelia informujú o napredovaní žiakov ich rodičov. Spolu s nimi hľadajú riešenia eventuálnych problémov a zostavujú pre nich krátkodobé a dlhodobé individuálne ciele.

2. 3. 6 Profesionálny rozvoj

Učitelia pravidelne hodnotia a zvyšujú kvalitu a efektívnosť svojej práce a spoločne s ostatnými kolegami pracujú na skvalitňovaní používaných metód a foriem zameraných na prácu so žiakmi a ich rodinami.

- Skúsení učitelia svoje postupy neustále podrobujú spätnému skúmaniu, hodnotia výsledky svojej práce a efektívnosť svojich výchovno-vzdelávacích metód.
  - ✓ Prehodnocujú prednosti a nedostatky svojich postupov tam, kde je to potrebné, vypracujú plán zlepšenia.
  - ✓ Hodnotia výsledky svojej práce a systematicky hľadajú nové zdroje poučenia a informácií.
  - ✓ Pri plánovaní vyučovacích stratégií vítajú nové myšlienky a experimentujú.
- Učitelia si uvedomujú dôležitosť svojho aktívneho profesionálneho rastu ako súčasti ich celoživotného vzdelávania.
  - ✓ Snažia sa získavať nové poznatky, či už prostredníctvom odbornej literatúry, rôznych organizácií, vzdelávacích podujatí alebo iných možností.
  - ✓ Sú priebežne informovaní o meniacich sa pedagogických postupoch resp. obsahových otázkach, ktoré majú dopad na učebné osnovy.
- Učitelia pracujú v rámci kooperujúcich tímov zameraných na zvyšovanie kvality vyučovania.
  - ✓ Učitelia si navzájom poskytujú podporu, rady a spätnú väzbu včítane kritiky.
  - ✓ Rešpektujú a oceňujú prínos ostatných členov tímu.
  - ✓ Efektívne pracujú v tíme s cieľom dosiahnuť spoločný cieľ: napr. naplánovanie tematického celku alebo vypracovanie individuálneho vzdelávacieho plánu.

2. 4 Stupeň vzdelania

2. 4. 1 Stupeň vzdelania: ISCED 1

Ciele výchovy a vzdelávania

Ciele výchovy a vzdelávania predstavujú spoločný základ pre konkretizované predmetové ciele a špecifické ciele prierezových tém, ktoré sa majú vzdelávaním naplniť.

Na 1. stupni sa vyvážene venuje pozornosť nielen kognitívnym a intelektuálnym aspektom vzdelávania, ale rovnocenne aj sociálnemu a emocionálnemu rozvoju žiakov.

Uvedené hľadisko sa premieta do všeobecných cieľov vzdelávania:

- vytvárať u žiakov¹ základy gramotností prostredníctvom rozvíjania kľúčových kompetencií;

- poskytovať každému žiakovi mnohostranné možnosti na vlastné objavovanie a skúmanie najbližšieho sociálneho, prírodného a kultúrneho prostredia;
- viesť žiakov k poznávaniu a postupnému využívaniu svojich individuálnych predpokladov a efektívnych spôsobov vlastného učenia sa;
- rozvíjať kognitívne schopnosti žiakov aktívnym riešením problémov samostatne aj v skupinách a vytvoriť tak u nich základy pre tvorivé a kritické myslenie;
- rozvíjať sociálne kompetencie a podporovať prosociálne správanie žiakov;
- viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Forma výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa na prvom stupni základnej školy organizuje dennou formou.

Denná forma štúdia sa môže uskutočňovať aj ako dištančná:

- v celom rozsahu vzdelávania zabezpečovaného školou pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku individuálnym vzdelávaním, preto, že ich zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole alebo preto, že boli vzatí do väzby alebo sú vo výkone trestu odňatia slobody;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu;
- v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu alebo ktorí sú žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov;
- v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však 1 mesiac, z dôvodu havárie v budove školy alebo rekonštrukcie budovy školy.

Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka

Primárne vzdelávanie poskytuje základy všeobecného vzdelania, osvojenie si elementárnej gramotnosti a kompetencií nevyhnutných pre ďalšie vzdelávanie. Formuje a rozvíja charakter žiaka v súlade s etickými hodnotami. Primárne vzdelávanie – prvý stupeň základnej školy tvorí 1. – 4. ročník základnej školy.

Vyučovací jazyk

Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje v slovenskom jazyku.

Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Deťom cudzincov, ktoré sa vzdelávajú v základných školách s vyučovacím jazykom slovenským sa zabezpečuje na odstránenie jazykovej bariéry jazykový kurz štátneho jazyka. Počas ich adaptačného obdobia v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka sa pri ich hodnotení a klasifikácii odporúča postupovať podľa zákona a metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy.

2. 4. 2 Stupeň vzdelania: ISCED 2

Ciele výchovy a vzdelávania

Všeobecné ciele výchovy a vzdelávania predstavujú spoločný základ pre konkretizované predmetové ciele a špecifické ciele prierezových tém, ktoré sa majú výchovou a vzdelávaním naplniť.

Vo vzdelávaní na druhom stupni základnej školy je potrebné najmä:

- rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť a kritické myslenie;
- umožňovať každému žiakovi v rámci výučby nadobúdanie kompetencií vlastnou činnosťou a aktivitami zameranými aj na objavovanie a vytváranie nových významov;
- motivovať žiakov k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu vzdelávania;
- viesť žiakov k využívaniu efektívnych stratégií učenia sa (učiť sa učiť);
- poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní;
- sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého žiaka;
- rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

Stupeň vzdelania

Nižšie stredné vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni.

Forma výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa na druhom stupni základnej školy organizuje dennou formou.

Denná forma štúdia sa môže uskutočňovať aj ako dištančná:

- v celom rozsahu vzdelávania zabezpečovaného školou pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku individuálnym vzdelávaním, preto, že ich zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole alebo preto, že boli vzatí do väzby alebo sú vo výkone trestu odňatia slobody;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu;
- v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu alebo ktorí sú žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním;

- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov; v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však 1 mesiac, z dôvodu havárie v budove školy alebo rekonštrukcie budovy školy.

Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka

Nižšie stredné vzdelávanie zabezpečuje rozvoj osobného potenciálu každého žiaka, jeho spôsobilostí, zručností a vedomostí potrebných v osobnom i občianskom živote a pre ďalšie vzdelávanie. Formuje a rozvíja charakter žiakov v súlade s etickými hodnotami. Nižšie stredné vzdelávanie – druhý stupeň základnej školy tvorí 5. – 9. ročník.“

Vyučovací jazyk

Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje v slovenskom jazyku.

Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Deťom cudzincov, ktoré sa vzdelávajú v základných školách s vyučovacím jazykom slovenským sa zabezpečuje na odstránenie jazykovej bariéry jazykový kurz štátneho jazyka. Počas ich adaptačného obdobia v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka sa pri ich hodnotení a klasifikácii odporúča postupovať podľa zákona a metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy.

2. 5 Profil absolventa

2. 5. 1 Profil absolventa primárneho vzdelávania

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré sa budú postupne rozvíjať v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania.

Na veku primeranej úrovni disponuje nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami :

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa;
- vyjadruje sa súvisle písomnou aj ústnou formou, v materinskom, štátnom jazyku;
- rozumie najzákladnejším slovným spojeniam v anglickom jazyku a dokáže ich používať;
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách;
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií;
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami;
- dokáže aplikovať osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých;
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností;
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať;
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám;
- má vzťah ku kultúrno-historickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote;
- dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života;

- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

K rozvoju kompetencií prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, rôzne aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti.

2. 5. 2 Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania

Profil absolventa sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebazvdelávania v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít. Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania:

- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov;
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou;
- využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka;
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia;
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život;
- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia;
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote;
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine;
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy;
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote;
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti;
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti;
- pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných;
- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

Absolvent programu nižšieho stredného vzdelávania má osvojený základ všeobecného vzdelania, má záujem o potrebu učiť sa aj mimo školy, má rešpekt k druhým a zodpovedný vzťah k sebe a k svojmu zdraviu. Je založený na kľúčových spôsobilostiach (kompetenciách), ktoré zahŕňujú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov, umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vzťahov, uplatniť svoje vzdelanie vo svojom živote. Osvojené kľúčové kompetencie:

a/ sociálne a komunikačné - aktívne počúva, vie vyjadriť a obhájiť svoj názor, - uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov s učiteľmi, rodičmi a ďalšími ľuďmi v jeho okolí, - na primeranej úrovni dokáže komunikovať v jednom cudzom jazyku, má dostatočnú slovnú zásobu, - v druhom cudzom jazyku rozumie hovorenému textu, vie komunikovať v bežných situáciách, - využívať primeranú slovnú zásobu.

b/ kompetencie v oblasti matematického a prírodovedného myslenia - využíva matematické a prírodovedné vedomosti a zručnosti na riešenie praktických problémov, - je schopný pýtať sa, hľadať a navrhovať rôzne riešenia problémov.

c/ kompetencie v oblasti IKT - je schopný rozoznať rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom, - ovláda základy práce s PC, - pozná riziká spojené s využívaním IKT, - vie vyhľadať a využiť informácie.

d/ kompetencie učiť sa učiť - je schopný vyhľadať potrebné informácie, zhodnotiť ich a využiť, - je tvorivý.

e/ kompetencie riešiť problémy - vie pracovať so svojimi emóciami, 56 - má osvojené celoživotné pravidlá a zručnosti. f/ osobné, sociálne a občianske kompetencie - pozná svoje práva a povinnosti, - vie odhadnúť dôsledky svojho správania, - vie niešť zodpovednosť za svoje správanie, za svoje činy, - dokáže chrániť svoje zdravie, správať sa v súlade s BOZP.

g/ kompetencia vnímať a chápať kultúru - dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje, - vie oceniť krásu prírodných a kultúrnych pamiatok, pozná dôvody, prečo ich je potrebné chrániť, - ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku, rešpektuje vkus iných ľudí, - pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu.

h/ finančná zodpovednosť - Vie posúdiť spôsoby, akými rodičia zabezpečujú životné problémy rodiny, - vie vysvetliť vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky rodiny, - vie, čo znamená žiť hospodárne, - pozná hodnotu vecí ako výsledku práce, - vie uviesť príklady a popísať spôsoby, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom.

2. 6 Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

2. 6. 1 Vzdelávacie oblasti pre ISCED 1

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA ANGLICKÝ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	PRVOUKA* PRÍRODOVEDA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	PRVOUKA VLASTIVEDA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

*Prvouka sa skladá z prírodovednej a spoločenskovednej zložky, a preto je súčasťou dvoch vzdelovacích oblastí – Človek a príroda a Človek a spoločnosť.

2. 6. 2 Vzdelávacie oblasti pre ISCED 2

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA CUDZÍ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA

ČLOVEK A PRÍRODA	FYZIKA CHÉMIA BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	DEJEPIS GEOGRAFIA OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	TECHNIKA
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

2.7 Prierezové témy

Rýchlo sa meniaci realita súčasnej globalizovanej spoločnosti s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dianím v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov.

Prierezové témy budeme realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov i prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Účinnosť pôsobenia prierezových tém budeme zvyšovať relevantnými mimoškolskými aktivitami.

2.7.1 Prierezové témy pre ISCED 1

Prierezové témy sú začlenené podľa svojho obsahu do tematických plánov učiteľa/lky a uvedené v učebných osnovách jednotlivých predmetov. V primárnom vzdelávaní majú prierezový charakter nasledujúce témy:

PRIEREZOVÉ TÉMY
Osobnostný a sociálny rozvoj
Výchova k manželstvu a rodičovstvu
Environmentálna výchova
Mediálna výchova
Multikultúrna výchova
Regionálna výchova a ľudová kultúra
Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke
Ochrana života a zdravia

Osobnostný a sociálny rozvoj

Charakteristika prierezovej témy

Osobnostný a sociálny rozvoj v základnom vzdelávaní kladie dôraz na formatívne prvky, orientuje sa na subjekt i objekt, je praktická a má využitie v bežnom živote. Reflektuje osobnosť žiaka, jeho 16 individuálne potreby a zvláštnosti. Jeho zmyslom je pomáhať každému žiakovi utvárať praktické životné spôsobilosti/zručnosti. Špecifikom prierezovej témy Osobnostný a sociálny rozvoj je, že učivom sa stáva sám žiak, stáva sa ním konkrétna žiakova skupina a stávajú sa ním situácie bežného života. Jej zmyslom je pomáhať každému žiakovi hľadať vlastnú cestu k životnej spokojnosti založenej na dobrých vzťahoch k sebe samému i k ľuďom a k svetu.

Obsahový štandard

Osobnostný rozvoj

- Rozvoj poznávacích schopností
- Sebapoznanie a seba prijatie
- Sebaregulácia a sebaorganizácia
- Psychohygiena
- Kreativita

Sociálny rozvoj

- Spoznávanie ľudí
- Medziludské vzťahy
- Komunikácia
- Kooperácia a kompetencia Morálny rozvoj
- Riešenie problémov a rozhodovanie
- Hodnoty, postoje, praktická etika

Výkonový štandard

V oblasti vedomostí, zručností a schopností, žiak sa učí :

- porozumieť sebe samému a druhým
- zvládať vlastné správanie
- prispievať k utváraniu dobrých medziludských vzťahov v triede aj mimo ňu
- rozvíjať základné schopnosti dobrej komunikácie a k tomu príslušné vedomosti
- utvárať a rozvíjať základné zručnosti pre spoluprácu
- získať základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií
- osvojovať si študijné zručnosti
- osvojovať si vedomosti týkajúce sa duševnej hygieny

V oblasti postojov a hodnôt, žiak sa učí :

- utvárať si pozitívny /nezraňujúci/ postoj k sebe samému a k druhým
- uvedomovať si hodnotu spolupráce
- uvedomovať si hodnotu rôznosti ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov
- uvedomovať si mravné rozmery rôznych spôsobov ľudského správania
- predchádzať sociálno-patologickým javom a škodlivým spôsobom správania

Tematické okruhy prierezovej témy Osobnostný a sociálny rozvoj sú členené do troch častí, ktoré sú zamerané na osobnostný, sociálny a mravný rozvoj. Uvedené témy sa uskutočňujú prakticky prostredníctvom hier, cvičení, modelových situácií a diskusií. Vzhľadom k tomu, že ide o živé stretnutia dotýkajúce sa osobnej existencie, je potrebné počítať s tým, že na rôzne veci budú mať žiaci rôzne názory, že sa môže objaviť odmietanie tém, techník, ostych, prípadne, že niektoré hry tzv. „nevyjdú“. Práve tieto okamihy však bývajú pri osobnostnom a sociálnom rozvoji užitočné, lebo ponúkajú príležitosť k premýšľaniu o tom, čo sa deje.

Ciele osobnostného rozvoja:

- rozvoj poznávacích schopností – cvičiť zmyslové vnímanie, pozornosť a sústredenie, cvičiť zručnosti zapamätania, riešenia problémov, zručnosti potrebné k učeniu a štúdiu
- sebapoznávanie a sebaaprijatie – objavovať svoje „ja“ ako zdroj informácií o sebe, druhých vnímať ako zdroj informácií o sebe, vnímanie svojho tela, psychiky /objavovať temperament, postoje, hodnoty/, spoznávať, čo o sebe žiak vie a čo nie, ako sa premieta žiakovo „ja“ v jeho správaní, uvedomovať si svoj vzťah k sebe samému, k učeniu, analyzovať svoje vzťahy s inými ľuďmi, budovať zdravé a vyrovnané sebaaprijatie
- sebaregulácia a sebaorganizácia - cvičiť sa v sebakontrolu, sebaovládaní – učiť sa regulovať vlastné správanie a prežívanie, vôľu, organizovať vlastný čas, plánovať učenie a štúdium, stanovovať si osobné ciele a kroky k ich dosiahnutiu
- psychohygiena – osvojovať si zručnosti pre pozitívne naladenie mysle a dobrý vzťah k sebe samému, osvojovať si zručnosti pre predchádzanie stresu v medziľudských vzťahoch, osvojiť si dobrú organizáciu času, zručnosti k zvládaniu stresových situácií /učiť sa rozumovo spracovať problém, učiť sa relaxovať, efektívne komunikovať/, hľadať pomoc pri problémoch
- kreativita – cvičeniami rozvíjať základné rysy kreativity /pružnosť nápadov, originality, schopnosti vidieť veci inak, citlivosti, osvojovať si schopnosti k „doťahovaniu“ nápadov do reality/, osvojovať si tvorivosť v budovaní medziľudských vzťahov. Ciele sociálneho rozvoja:
- poznávanie ľudí – učiť sa vzájomne spoznávať v skupine/triede, rozvíjať pozornosť voči odlišnostiam a hľadať výhody v odlišnostiach, vnímať chyby pri poznávaní ľudí
- medziľudské vzťahy – učiť sa starostlivosti o dobré vzťahy, osvojiť si správanie podporujúce dobré vzťahy, učiť sa empatii a pohľadu na svet očami druhého, osvojovať si postoj rešpektovania, podpory, pomoci, akceptovania ľudských práv ako regul vzťahov, vnímať vzťahy v skupine /vnímať triedu ako sociálnu skupinu/
- komunikácia – učiť sa vnímať reč tela, reč zvukov, reč predmetov a prostredia vytváraného človekom, reč ľudských skutkov, cvičiť sa v pozorovaní, cvičiť sa v empatickom a aktívnom načúvaní, osvojovať si zručnosti pre zdieľanie verbálne a neverbálne /vnímať techniku reči, výraz reči, neverbálne oznamovanie/, osvojovať si špecifické komunikačné zručnosti /monologické formy – vstup do témy – „rétorika“/, učiť sa viesť dialóg /osvojovať si vedenie dialógu, jeho pravidiel riadenia, typy dialógu/, 18 zvládať komunikáciu v rôznych situáciách /informovanie, odmietanie, žiadosť, ospravedlnenie, pozdrav, prosba, presvedčanie, riešenie konfliktov, vyjednávanie, vysvetľovanie, žiadosť a pod./, osvojovanie si efektívnych stratégií, zručnosti komunikačnej obrany proti stresu a manipulácii, osvojovať si otvorenú a pozitívnu komunikáciu /dopad pravdy, klamstva, predstierania v komunikácii na vzťahy/
- kooperácia a kompetencia – rozvíjať individuálne zručnosti pre kooperáciu /sebareguláciu v situácii nesúhlasu, odporu a pod., schopnosť odstúpiť od vlastného nápadu, schopnosť nadväzovať na druhých a rozvíjať vlastnú líniu ich myšlienkami, pozitívne myslieť.../, rozvíjať sociálne zručnosti pre kooperáciu /učiť sa jasnej a rešpektujúcej komunikácii, riešeni konfliktov, podriadeniu sa, vedeniu a organizovaniu skupiny/, rozvíjať individuálne a sociálne zručnosti pre etické zvládanie situácií súťaže, konkurencie Ciele morálneho rozvoja:
- riešenie problémov a rozhodovacie zručnosti – osvojovať si zručnosti pre riešenie problémov a rozhodovania z hľadiska rôznych typov problémov a sociálnych rolí, učiť sa riešiť problémy v medziľudských vzťahoch, zvládať učebné problémy, zvládať problémy v sebaregulácii
- hodnoty, postoje, praktická etika – analyzovať vlastné a cudzie postoje a hodnoty a ich prejavy v správaní ľudí, vytvárať povedomie o kvalitách typu zodpovednosti/

spoľahlivosť, spravodlivosť, rešpektovanie, pomáhajúce a prosociálne správanie, zručnosti rozhodovania v eticky problematických situáciách všedného dňa.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Ciele výchovy k manželstvu a rodičovstvu

Na tomto vzdelávacom stupni sú aktivity zacielené na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Bazálnym východiskom je uvedomovanie si, že človek je spoločenská bytosť, rozvíjajúca vzťahy.

V primárnom vzdelávaní je možné uvedený projektívny zámer dosiahnuť prostredníctvom plnenia týchto čiastkových cieľov:

- rozvíjať zodpovednosť žiakov voči sebe a iným, aby boli schopní prevziať zodpovednosť za vlastné správanie,
- pomáhať žiakom rozvíjať pozitívne sebavedomie, pestovať sebaúctu žiakov, rozvíjať úctu k druhým,
- pestovať v žiakoch schopnosť výberu na základe správneho rozhodnutia, a to i v prípade, že budú vystavení negatívnemu tlaku (asertivita),
- formovať sociálne zručnosti žiakov v interakcii s inými: vytvárať a zvládnuť vzťahy, odhaľovať a riešiť problémy, jasne a výstižne formulovať myšlienky, vypočuť mienku iných v diskusii a iné,
- viesť žiakov k utváraniu personálnej bezpečnosti, poznať rozdiely medzi vhodnými a nedovolenými telesnými dotykmi,
- viesť žiakov k tomu, aby si postupne uvedomovali a osvojili svoju pohlavnú rolu so zreteľom na spoločensko-mravné normy vzájomného správania,
- zdôrazňovať význam kamarátstva a priateľstva, ktoré pomáha rozvíjať interpersonálne vzťahy – empatiu, komunikačné schopnosti,
- pestovať v žiakoch túžbu založiť si v dospelosti rodinu, mať vlastné deti a tieto s láskou vychovávať,
- formovať postoje k bezpečnému správaniu vo vzťahu k zdraviu, špeciálne v otázkach prevencie AIDS,
- oboznámiť žiakov s negatívnymi účinkami fajčenia, alkoholu a iných drog na zdravie a správanie jednotlivca,
- poskytnúť žiakom prvotné informácie o vzniku a vývine ľudského jedinca, starostlivosť rodičov o dieťa (výživa a opatera),
- poskytnúť žiakom základné poznatky o biologických, emocionálnych a sociálnych zmenách v puberte.

Obsah výchovy k manželstvu a rodičovstvu v primárnom vzdelávaní sa prezentuje v rámci väčšiny vzdelávacích oblastí. Obsah výchovy k manželstvu a rodičovstvu a strategické postupy jeho sprístupňovania sú základným predpokladom kvality výchovno-vzdelávacej práce. Dosiahnutie stanovených cieľov výchovy k manželstvu a rodičovstvu prostredníctvom prezentácie obsahu vo vybraných vyučovacích predmetoch v primárnom vzdelávaní umožňuje prednostné uplatňovanie týchto metód a foriem práce: výklad, riadený rozhovor, beseda, práca s knihou, dramatizácia, problémová metóda, brainstorming a skupinová forma práce.

Environmentálna výchova

Charakteristika prierezovej témy

Environmentálna výchova vedie jednotlivca k pochopeniu komplexnosti a zložitosti vzťahov človeka a životného prostredia, t.j. k pochopeniu nutnosti postupného prechodu k udržateľnému rozvoju spoločnosti a k poznaniu významu zodpovednosti za konanie spoločnosti a k poznávaniu významu zodpovednosti za konanie spoločnosti i každého jednotlivca. Umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím pri príjemnom poznávaní aktuálnych hľadísk ekologických, ekonomických, vedecko-technických, politických, občianskych, časových hľadísk /vzťahov k budúcnosti/, priestorových /súvislosti medzi lokálnymi, regionálnymi a globálnymi problémami/ i možnosti rôznych variantov riešenia v záujme udržateľnosti rozvoja ľudskej civilizácie, životný štýl a hodnotovú orientáciu žiakov.

Obsahový štandard

- Ekosystémy
- Základné podmienky života
- Ľudské aktivity a problémy životného prostredia
- Vzťah človeka k prostrediu

Výkonový štandard

V oblasti vedomostí, zručností a schopností , žiak sa učí :

- rozvíjať porozumenie súvislostiam v biosfére, vzťahom človeka a prostredia a dôsledkom ľudských činností na prostredie,
- uvedomiť si podmienky života a možnosti ich ohrozovania,
- poznávať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahmi k prostrediu v rôznych oblastiach sveta,
- pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahoch k prostrediu,
- osvojovať si znalosti, zručnosti a pestuje návyky potrebné pre každodenné žiaduce konanie občana voči prostrediu,
- rozpoznávať na modelových príkladoch žiaduce i nežiaduce konanie z hľadiska životného prostredia a udržateľného rozvoja,
- rozvíjať možnosti spolupráce v starostlivosť o životné prostredie na miestnej, regionálnej, európskej i medzinárodnej úrovni
- zoznamovať sa s princípmi udržateľnosti rozvoja spoločnosti
- hodnotiť objektivnosť a závažnosť informácií týkajúcich sa ekologických problémov
- komunikovať o problémoch životného prostredia, vyjadrovať, racionálne obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská 30

V oblasti postojov a hodnôt , žiak sa učí :

- prispievať k vnímaniu života ako najvyššej hodnoty,
- viesť k zodpovednosti vo vzťahu k biosfére, k ochrane prírody a prírodných zdrojov,
- pochopiť význam a nevyhnutnosť udržateľného rozvoja ako pozitívne perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti ,
- podnecovať aktivitu, tvorivosť, toleranciu, ústretovosť a ohľaduplnosť vo vzťahu k prostrediu ,
- prispievať k utváraniu zdravého životného štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
- angažovať sa v riešení problémov spojených s ochranou životného prostredia,
- vnímať a citlivo pristupovať k prírode a k prírodnému a kultúrnemu dedičstvu Tematické okruhy.

Environmentálna výchova je členená do tematických okruhov, ktoré umožňujú celistvé pochopenie problematiky vzťahov človeka k životnému prostrediu, k uvedomeniu si

základných podmienok života a zodpovednosti súčasnej generácie za život v budúcnosti. Uvedené témy sa uskutočňujú prakticky prostredníctvom hier, cvičení, modelových situácií a diskusií.

Ciele tematických okruhov:

- **Ekosystémy** – spoznávať, analyzovať les /les v našom prostredí, produkčné a mimoprodukčné významy lesa/, analyzovať pole /význam, zmeny okolitej krajiny vplyvom človeka, spôsoby hospodárenia na nich, pole a ich okolie/, spoznávať vodné zdroje /ľudskú aktivitu spojenú s vodným hospodárstvom, jej dôležitosť pre krajinnú ekológiu/, vidieť more v svojej podstate /druhovú odlišnosť, význam pre biosféru, morské riasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého/, spoznávať prales /porovnávanie, druhová rozmanitosť, ohrozenie, globálny význam a význam pre nás/, vnímať ľudské sídlo – mesto – dedinu /umelý ekosystém, jeho funkcie a vzťahy k okoliu, aplikácie na miestne podmienky/, kultúrnu krajinu /pochopiť hlboké ovplyvňovanie prírody v priebehu vzniku civilizácie až po dnešok/
- **Základné podmienky života** – vnímať význam vody /spoznávať vzťahy vody a života/, objavovať, definovať význam vody pre ľudské aktivity, ochraňovať čistotu vody, analyzovať problém pitnej vody vo svete a u nás, nachádzať spôsoby riešenia/, analyzovať problém ovzdušia /definovať význam pre život na Zemi, zaoberať sa riešením otázky ohrozovania ovzdušia a klimatických zmien, prepojenosti sveta, čistoty ovzdušia u nás/, analyzovať otázku pôdy /spoznávať prepojenosť zložiek prostredia, zdrojov výživy, ohrozenia pôdy, rekultivácie a situácie v okolí, zmeny v potrebe poľnohospodárskej pôdy, nové funkcie poľnohospodárstva v krajine, ochranu biologických druhov, ekosystémy – biodiverzita /analyzovať funkcie ekosystémov, význam biodiverzity, jej úrovne, ohrozenie a ochrana vo svete a u nás/, vnímať význam energie /otázka vzťahu energie a života, vplyvu energetických zdrojov na spoločenský život, využívania energie, možností a spôsobov šetrenia, miestnych podmienok/, spoznávať prognózu prírodných zdrojov /osvojiť si základný náhľad na zdroje surovínové a energetické, ich vyčerpatelnosť, vplyv na prostredie, princípy hospodárenia s prírodnými 31 zdrojmi, význam a spôsoby získavania a využívania prírodných zdrojov v okolí/
- **Ľudské aktivity a problémy životného prostredia** – osvojiť si základný náhľad na poľnohospodárstvo a životné prostredie, ekologické poľnohospodárstvo, dopravu a životné prostredie /analyzovať význam a vývoj, tvorivo riešiť energetické zdroje dopravy a jej vplyv na prostredie, druhy dopravy a ekologickú záťaž, problematiku dopravy a globalizácie/, navrhnuť tvorivé riešenia problematiky vzťahov priemyslu a životného prostredia /porovnávať priemyselnú revolúciu a demografický vývoj, vplyv priemyslu na prostredie, spracované materiály a ich pôsobenie, vplyv právnych a ekonomických nástrojov na vzťahy priemyslu k ochrane životného prostredia, priemysel a udržateľný rozvoj spoločnosti/, na modelových situáciách riešiť otázku odpadov a hospodárenia s odpadmi /analyzovať dopad odpadov na prírodu, princípy a spôsoby hospodárenia s odpadmi, druhotné suroviny/, získať základný náhľad na ochranu prírody a kultúrnych pamiatok /objavovať súvislosti medzi významom ochrany prírody a ochranou kultúrnych pamiatok, spoznávať problematiku právneho riešenia u nás, v EU a vo svete, objavovať príklady z okolia, formulovať zásady predbežných opatrení, ochrany prírody pri masových športových podujatiach/, objavovať zmeny v krajine /rozlišovať krajinu v minulosti a dnes, vplyv ľudských aktivít v minulosti a dnes, ich reflexie a perspektívy/, hľadať dlhodobé programy zamerané na rast ekologického vedomia verejnosti, navrhovať aktivity na Deň životného prostredia OSN, Deň Zeme...
- **Vzťah človeka k prostrediu** – prispievať k utváraniu mesta/obce /mapovať prírodné zdroje, ich pôvod, spôsoby využívania a riešenia odpadového hospodárstva, prírodu a kultúru obce a jej ochrany, zabezpečovanie ochrany životného prostredia v meste, obci – z pohľadu inštitúcií, neziskových organizácií, občanov/, na modelových situáciách

analyzovať životný štýl /spotrebu vecí, energií, produkciu odpadov, spôsobov správania a vplyvov na životné prostredie/, osvojiť si základný náhľad na aktuálny /lokálny/ ekologický problém /mapovať príklady problému, ich príčiny, dôsledky, súvislosti, možnosti a spôsoby riešenia, hodnotenia, vlastný názor, ich komplexné a synergické pôsobenie, možnosti a spôsoby ochrany zdravia/, vnímať nerovnomernosť života na Zemi /rozdielne podmienky prostredia a rozdielny vývoj na Zemi, príčiny a dôsledky zvyšovania rozdielov globalizácie a princípov udržateľnosti rozvoja, príklady ich uplatňovania vo svete a u nás/

Mediálna výchova

Charakteristika prierezovej témy

Mediálna výchova v základnom vzdelávaní ponúka elementárne poznatky a zručnosti týkajúce sa mediálnej komunikácie a práce s médiami. Médiá a komunikácia predstavujú veľmi významný zdroj skúseností, zážitkov a poznatkov pre stále väčší okruh príjemcov. Pre uplatnenie jednotlivca v spoločnosti je potrebné spracovať, vyhodnotiť a využiť podnety, ktoré prichádzajú z okolitého sveta, čo si vyžaduje stále väčšiu schopnosť spracovať, vyhodnotiť a využiť podnety prichádzajúce z médií. Médiá sa stávajú dôležitým socializačným faktorom, majú výrazný vplyv na správanie jedinca a spoločnosti, na utváranie životného štýlu a na kvalitu života vôbec. Pritom informácie, ktoré sú médiami ponúkané, majú rôznorodý charakter, vyznačujú sa svojbytným vzťahom k prírodnej i sociálnej realite a sú vytvárané s rôznymi /nepriřzanými a teda potencionálne manipulatívnyimi/ zámermi. Správne vyhodnotenie týchto informácií /správ/ z hľadiska zámeru ich vzniku /informovať, presvedčiť, manipulovať, zabávať/ a z hľadiska ich vzťahu k realite /vecná správnosť, logická argumentačná skladba, hodnotová platnosť/ vyžaduje značnú prípravu. Mediálna výchova má vybaviť žiaka základnou úrovňou mediálnej gramotnosti. Tá zahŕňa osvojenie si niektorých základných poznatkov o fungovaní a spoločenskej role súčasných médií /o ich histórii, štruktúre fungovania/, získavanie zručností podporujúcich poučených, aktívnych a nezávislých zapojení jednotlivca do mediálnej komunikácie. Predovšetkým ide o schopnosť analyzovať ponuky správ, posúdiť ich vierohodnosť a vyhodnotiť ich komunikačný zámer, poprípade ho asociovať s inými správami /informáciami/. Ďalej podporuje orientáciu v medializovaných obsahoch a schopnosť voľby zodpovedajúceho média ako prostriedku pre naplnenie najrôznejších potrieb – od získavania informácií cez vzdelávanie až po naplnenie voľného času. Realizuje sa v rámci hodín etickej výchovy a prostredníctvom DSA TV – Mladí repoertéri.

Obsahový štandard

Okruhy receptívnych činností

- Kritické čítanie a mediálny odkaz
- Interpretácia vzťahu mediálneho odkazu a reality
- Stavba mediálnej správy/odkazu
- Vnímanie autora mediálnej správy
- Fungovanie a vplyv médií v spoločnosti

Okruhy produktívnych činností

- Tvorba mediálneho odkazu
- Práca v realizačnom tíme

Výkonový štandard

V oblasti vedomostí, zručností a schopností , žiak sa učí :

- osvojovať si schopnosti úspešne a samostatne sa zapojiť do mediálnej komunikácie • rozvíjať schopnosť analytického prístupu k mediálnym obsahom a kritického odstupu od nich
- využívať potenciál médií ako zdrojov informácií, kvalitnej zábavy i naplnenia voľného času

- pochopiť ciele a stratégie vybraných mediálnych obsahov
- osvojovať si základné princípy vzniku významných mediálnych obsahov /zvlášť spravodajských/
- získať predstavy o role médií v kľúčových spoločenských situáciách a v demokratickej spoločnosti vôbec /vrátane právneho kontextu/
- vytvárať predstavu o úlohe médií v každodennom živote v regióne /v lokalite/
- viesť k rozoznávaniu platnosti a významu argumentov vo verejnej komunikácii
- rozvíjať komunikačnú schopnosť, zvlášť pri verejnom vystupovaní a štylizácii písaného a hovoreného textu
- využívať vlastné schopnosti v tímovej práci i v redakčnom kolektíve
- prispôbiť vlastnú činnosť potrebám a cieľom tímu

V oblasti postojov a hodnôt, žiak sa učí :

- rozvíjať citlivosť voči stereotypom v obsahu médií i spôsobom spracovania mediálnych správ
- viesť k uvedomovaniu si hodnoty vlastného života /zvlášť voľného času/ a zodpovednosti za jeho naplnenie
- rozvíjať citlivosť voči predsudkom a zjednodušujúcim súdom o spoločnosti /zvlášť o menšinách/, o jednotlivcovi
- uvedomiť si možnosti slobodného vyjadrenia vlastných postojov a zodpovednosti za spôsob jeho formovania a prezentácie

Tematické okruhy

Mediálna výchova na úrovni základného vzdelávania obsahuje základné poznatky a zručnosti týkajúce sa médií a mediálnej komunikácie. Tematické okruhy mediálnej výchovy sa členia na tematické okruhy receptívnych činností a tematické okruhy produktívnych činností. Uvedené témy sa uskutočňujú prakticky prostredníctvom hier, cvičení, modelových situácií a diskusií.

Ciele tematických okruhov receptívnych činností:

- **Kritické čítanie a vnímanie mediálnych správ** – pestovať kritický prístup ku spravodajstvu a reklame, rozlišovať zábavné /bulvárne/ prvky v oznamovaní od informatívnych a spoločensky významných prvkov, hodnotiť prvky v oznamovaní /výber slov a záberov/, hľadať rozdiely medzi informatívnym, zábavným a reklamným oznámením, chápať podstatu mediálnej správy, objasňovať ciele a pravidlá mediálnej správy, identifikovať základné orientačné prvky v texte
- **Interpretácia vzťahu mediálnej správy a reality** – rozlišovať typy správ a ich funkcie, formulovať rozdiely medzi reklamou a správou a medzi „faktickými“ a „fiktívnymi“ obsahmi, pozorovať hlavné rysy reprezentatívnosti /rozlišovať realitu od médiami zapracovaných stereotypov ako reprezentantov reality/, pochopiť vzťah medzi mediálnou správou a sociálnou skúsenosťou /rozlíšiť správu potvrdzujúcu predsudky a predstavy od správ vychádzajúcich zo znalosti problematiky a nezaujatého postoja/, identifikovať spoločensky významné hodnoty v texte, prvky signalizujúce hodnoty, o ktorú sa správa opiera, identifikovať medializovanú správu, opakované užívanie prostriedkov /v spravodajstve, reklame i zábave/
- **Stavba mediálnej správy** – na príkladoch spoznať pravidelnosť v usporiadaní medializovaných správ, zvlášť v spravodajstve /spravodajstvo ako rozprávanie, zostavovanie príspevkov podľa kritérií/, pochopiť princípy zostavovania spravodajstva a ich identifikáciu, pozitívne princípy /význam a užitočnosť/, „zozábavňujúce“ princípy /negatíva, blízkosť, jednoduchosť, prítomnosť/, poznať príklady stavby a usporiadania správ /porovnávanie titulných strán rôznych denníkov/ a ďalších mediálnych správ /napríklad sklad a výber správy v časopisoch pre dospelých/

- **Vnímanie autora mediálnych správ** – identifikovať postoje a názory autora v mediálnej správe, výrazové prostriedky a ich uplatnenie pre vyjadrenie či zastrešenie názoru, postoje pre zámernú manipuláciu, prvky signalizujúce explicitné či implicitné vyjadrenie hodnotenia, výber a kombináciu slov, obrazov a zvukov z hľadiska zámeru a hodnotového významu
- **Fungovanie a vplyv médií v spoločnosti** – mať základný náhľad na organizáciu a postavenie médií v spoločnosti, poznať faktory ovplyvňujúce médiá, interpretovať vplyvy pôsobenia na ich správanie, pochopiť spôsoby financovania médií a ich dopady, analyzovať vplyv médií na každodenný život, spoločnosť, politický život a kultúru z hľadiska súčasnej a historickej perspektívy, analyzovať rolu médií v každodennom živote jednotlivca, vplyv médií na usporiadanie dňa, na rebríček konverzačných tém, na postoje a správanie, rozlišovať rolu médií v politickom živote /predvolebnú kampaň a jej význam/, analyzovať vplyv médií na kultúru /úloha filmu a televízie v živote jednotlivca, rodiny, spoločnosti/, pochopiť rolu médií v politických zmenách. Ciele tematických okruhov produktívnych činností:
- **Tvorba mediálnej správy** – rozlišovať uplatnenie a výber výrazových prostriedkov a ich kombinácie pre tvorbu vecne správnych a komunikačne /spoločensky i situačne/ vhodných správ, analyzovať tvorbu mediálnej správy pre školský časopis, rozhlas, televíziu či internetové médium, technologické možnosti a ich ohrozenia
- **Práca v realizačnom tíme** – podieľať sa na tvorbe školského časopisu, rozhlasu, televízie či internetového média, osvojovať si kritériá utvárania tímu, stanoviť si ciele, časový harmonogram a delegovať úlohy a zodpovednosť, pochopiť faktory ovplyvňujúce prácu v tíme, spravodlivosť mediálnej produkcie.

Multikultúrna výchova

Charakteristika prierezovej témy

Multikultúrna výchova v základnom vzdelávaní umožňuje žiakom zoznamovať sa s rozmanitosťou rôznych kultúr, ich tradíciami a hodnotami. Na pozadí tejto rozmanitosti si potom žiaci môžu lepšie uvedomovať svoju vlastnú kultúrnu identitu, tradície a hodnoty. Multikultúrna výchova sprostredkúva poznávanie vlastného kultúrneho zakotvenia a porozumenia odlišným kultúram. Rozvíja zmysel pre spravodlivosť, solidaritu, toleranciu, vedie k chápaniu a rešpektovaniu neustále sa zvyšujúcich sociokultúrnych rozmanitostí. U menšieho etnika rozvíja jeho kultúrne špecifiká a súčasne poznávanie kultúry celej spoločnosti, majoritnú väčšinu zoznamuje so základnými špecifikami ostatných národností žijúcich v spoločnom štáte, u oboch 24 skupín pomáha nachádzať styčné body pre vzájomné rešpektovanie, spoločné aktivity a spoluprácu. Multikultúrna prierezová téma sa hlboko dotýka i medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi, medzi žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou, medzi školou a miestnou komunitou. Škola ako prostredie, v ktorom sa stretávajú žiaci z najrôznejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia, by mala zabezpečiť takú klímu, kde sa budú všetci cítiť rovnoprávne, kde budú v majoritnej kultúre úspešní i žiaci minorít a žiaci majority budú spoznávať kultúru svojich spolužiakov – príslušníkov minoritných skupín. Tým prispieva k vzájomnému spoznávaniu oboch skupín, ku vzájomnej tolerancii, k odstraňovaniu nepriateľstva a predsudkov voči „neznámemu, nepoznanému“. Multikultúrna výchova sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami. Blízko má zvlášť na vzdelávaciu oblasť Jazyk a jazyková komunikácia, Človek a spoločnosť, Matematika a práca s informáciami, Umenie a kultúra, Človek a zdravie, v oblasti Človek a príroda. Väzba na tieto predmety je daná predovšetkým témami, ktoré sa zaoberajú vzájomným vzťahom medzi príslušníkmi rôznych národov a etnických skupín. Uvedené témy sa uskutočňujú prakticky prostredníctvom hier, cvičení, modelových situácií a diskusií.

Obsahový štandard

- Kultúrna diferenciacia
- Ľudské vzťahy
- Etnický pôvod
- Multikulturalita
- Princíp sociálneho zmieru a solidarity

Výkonový štandard

V oblasti vedomostí, zručností a schopností, žiak sa učí :

- osvojiť si znalosti o rôznych etnických a kultúrnych skupinách žijúcich v slovenskej a európskej spoločnosti
- rozvíjať zručnosti orientovania sa v pluralitnej spoločnosti a využívať interkultúrne kontakty k vzájomnému obohateniu seba i druhých
- komunikovať a žiť v skupine s príslušníkmi odlišných sociokultúrnych skupín, uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva druhých, chápať a tolerovať odlišné záujmy, názory i schopnosti druhých
- prijímať druhého ako jedinca s rovnakými právami, uvedomovať si, že všetky etnické skupiny a kultúry sú rovnocenné a žiadna nie je nadradená inej
- rozvíjať schopnosť spoznávať a tolerovať odlišnosti iných národnostných, etnických, náboženských, sociálnych skupín a spolupracovať s príslušníkmi odlišných sociokultúrnych skupín
- rozvíjať schopnosti rozpoznať prejavy rasovej neznášanlivosti a napomáhať prevencii vzniku xenofóbie
- uvedomovať si možné dopady svojich verbálnych i neverbálnych prejavov a pripravenosť niesť zodpovednosť za svoje správanie
- osvojovať si znalosť niektorých základných pojmov multikultúrnej terminológie: kultúra, etnikum, identita, diskriminácia, xenofóbia, rasizmus, národnosť, netolerancia...

V oblasti postojov a hodnôt, žiak sa učí :

- prostredníctvom informácií vytvárať postoje a rešpekt k odlišným sociokultúrnym skupinám, reflektovať zázemie príslušníkov ostatných sociokultúrnych skupín a uznávať ich
  - uvedomovať si vlastnú identitu, byť sám sebou, reflektovať vlastné sociokultúrne zázemie
  - stimulovať, ovplyvňovať a korigovať svoje správanie a svoj hodnotový systém, učiť sa vnímať odlišnosti ako príležitosti k obohateniu, nie ako zdroj konfliktu
  - uvedomovať si nezlučiteľnosť rasovej /náboženskej alebo inej/ intolerancie s princípmi života v demokratickej spoločnosti
  - angažovať sa pri potieraní prejavov intolerancie, xenofóbie, diskriminácie, rasizmu
  - vnímať seba ako občana, ktorý sa aktívne spolupodieľa na utváraní vzťahu spoločnosti k minoritným skupinám
- Tematické okruhy prierezovej témy Multikultúrnej prierezovej témy vychádzajú z aktuálnej situácie v škole, reflektujú aktuálne dianie v mieste školy, súčasnú situáciu v spoločnosti. Výber a realizácia daného tematického okruhu, témy môže byť významne ovplyvnená vzájomnou dohodou pedagógov a žiakov, pedagógov a rodičov. Uvedené témy sa uskutočňujú prakticky prostredníctvom hier, cvičení, modelových situácií a diskusií.

Ciele tematických okruhov

- **Kultúrna diferenciacia** – vnímať jedinečnosť každého človeka a jeho individuálne zvláštnosti, vnímať človeka ako nedeliteľnú jednotu telesnej a duchovnej stránky, ale i ako súčasť etnika, spoznávať vlastné kultúrne zakotvenie, rešpektovať zvláštnosti

rôznych etník /zvlášť cudzincov alebo príslušníkov etník žijúcich v mieste školy/, rozpoznávať problémy sociokultúrnych rozdielov v Slovenskej republike a v Európe

- **Ľudské vzťahy** – uvedomovať si právo všetkých ľudí žiť spoločne a podieľať sa na spolupráci, udržiavať tolerantné vzťahy a rozvíjať spoluprácu s inými ľuďmi, bez ohľadu na ich kultúrnu, sociálnu, náboženskú, záujmovú alebo generačnú príslušnosť, vzťahy medzi kultúrami /objavovať vzájomné obohacovanie rôznych kultúr, ale i konfliktov vyplývajúcich z ich rozdielnosti/, konfrontovať predsudky a živé stereotypy majority /príčiny a dôsledky diskriminácie/, objavovať a osvojovať si dôležitosť integrácie jedinca v rodinných, vrstovníckych a profesijných vzťahoch, uplatňovať princípy slušného správania /základné morálne normy/, chápať význam kvality vzťahov na harmonický rozvoj osobnosti, prakticky si osvojovať toleranciu, empatiu, vedieť sa vžiť do role druhého človeka, prejavovať 26 ľudskú solidaritu, osobne prispievať k zapojeniu spolužiakov z odlišného kultúrneho prostredia do kolektívu triedy
- **Etnický pôvod** – oceniť a akceptovať rovnocennosť všetkých etnických skupín a kultúr, odlišnosť ľudí a ich vzájomnú rovnosť, analyzovať postavenie národnostných menšín, osvojiť si základné informácie o rôznych etnických a kultúrnych skupinách žijúcich v slovenskej a európskej spoločnosti, spoznávať rôzne spôsoby života, odlišné myslenie a vnímanie sveta, rozpoznávať dôvody vzniku rasovej neznášanlivosti
- **Multikulturalita** – spoznávať multikulturalitu dnešného sveta a jej predpokladaný vývoj v budúcnosti, vnímať a ohodnotiť multikulturalitu ako prostriedok vzájomného obohacovania, spoznávať špecifické rysy jazykov a ich rovnocennosť, učiť sa načúvať druhým, komunikovať s príslušníkmi odlišných sociokultúrnych skupín, vytvárať si otvorený a ústretový postoj k odlišnostiam, chápať význam využívania cudzieho jazyka ako nástroja dorozumenia a celoživotného vzdelávania sa
- **Princípy sociálneho zmiernosti a solidarity** – osvojovať si postoj zodpovednosti a vnímať potrebu aktívneho prispievania jednotlivca k odstráneniu predsudkov voči etnickým skupinám, osvojiť si postoj nekonfliktnosti v multikultúrnej spoločnosti, osvojiť si zručnosti aktívneho podieľania sa /podľa svojich možností/ na pretváraní spoločnosti, zohľadňovať potreby minoritných skupín, konfrontovať otázku ľudských práv so základnými dokumentmi a s ich praktickým uplatňovaním v spoločnosti.

Regionálna výchova a ľudová kultúra

Cieľom zaradenia prierezovej témy do vyučovania je vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov.

Edukačná činnosť je zameraná na to aby žiaci v rámci regionálnej výchovy poznali históriu a kultúru vlastnej obce, mesta - na funkčné využívanie historických regionálnych ukážok: môj rodný kraj - kraj, kde žijem; škola a jej okolie- moja trieda; obec v ktorej žijem; čo sami v našom kraji najviac páči; čím sa pýši naša obec (príbehy o rodákoch, pamätané miesta, sochy a i.), história, (osídlenie), povesti, piesne, šport a kultúra, osobnosti, ale aj súčasnosť vo všetkých smeroch napr. ekonomika; jej flóru a faunu - význam ochrany prírody, lesa, vody, živočíchov - objavujeme Slovensko - objavovanie a spoznávanie prírodných krás a zaujímavostí Slovenska; povestami opradené pohoria - cestujeme po Slovensku oboznámenie sa s časťami Slovenska formou výletu; povesti z veľkých a starých miest Slovenska; zvyky a tradície; ľudia v mojom okolí (aj o úcte k starším obyvateľom); pripomíname si našich predkov - vychádzať z rodinného prostredia t.j. téma RODINA – rodostrom rodiny, tradičné jedlá; stretnutia s pamätníkmi (starými rodičmi, známymi) na besedy; rozhovory so žiakmi o minulosti ich regiónu a pod. Vedieť sa orientovať v turisticky a historicky atraktívnych miestach Slovenska.

Základom našej kultúrnej identity, ako aj zdrojom historického vedomia, patriotizmu a vzdelanosti, poznávania kultúrnej rozmanitosti, je tradičná ľudová kultúra–kultúra, ktorú vytvorili,

ktorou žili a dodnes žijú najširšie vrstvy obyvateľstva – využitie danosti regiónu, návšteva ľudového majstra, dielne, výstavy – spoznávanie tradičných ľudových remesiel, ľudovomeleckých výrobkov regiónu, tradičné jedlá, vlastná tvorba (remeslá), spoznávanie staviteľských pamiatok v regióne, obci, poznatky využiť vo výtvarnom zobrazovaní; tvorba zbierky ľudovej hudobnej kultúry, jej prezentácia (piesne, zvyky regiónu, vlastná tvorba – spevník regiónu); poznávanie vyčítaniek, hádaniek, básní, ľudovej piesne, tanec, ľudové kroje (hudobný, pohybový, výtvarný prejav), príslovie, porekadiel, pranostík, bájok, rozprávok: ľudových, autorských, povestí a pod. – skúmanie vlastnej kultúry, skúmať a objavovať vlastnú kultúru a spoznávať iné kultúry v oblasti ľudových tradícií. Význam na kultivácii osobnosti žiaka má zaradenie prierezovej témy do estetickéj výchovy a pri rozvíjaní talentu žiaka vo všetkých druhoch umenia vo voľnočasových aktivitách, ako napr. v zakladaní speváckych či tanečných súborov, divadielok a pod. Týmito aktivitami pomôžeme pri vytváraní predpokladov u žiakov na pestovanie a rozvíjanie citu ku kráse k tradičnému ľudovému umeniu a uchovávaniu kultúrneho dedičstva našich predkov.

Pod regionálnou kultúrou rozumieme súhrn produktov (hmotných a nehmotných) ľudskej činnosti, ktoré sa viažu na konkrétnu obec alebo región. Regionálna kultúra zahŕňa v sebe lokálne a regionálne kultúrne dedičstvo, ako aj živé kultúrne prejavy fungujúce v každodennom živote, pri sviatkoch a slávnostiach.

Regionálna kultúra nadväzuje na regionálne kultúrne tradície a pokladá ich za dôležitú súčasť historickej pamäte i za zdroj identity obce alebo regiónu.

Obsahuje tri tematické celky:

1. Môj rodný kraj

Témy:

- moja rodina,
- škola, okolie školy,
- obec, mesto, v ktorom žijem (poloha, história a súčasnosť),
- rozprávky, príbehy, legendy spojené s históriou obce, mesta,
- tradičné regionálne zvyky, obyčaje,
- kultúrne pamätihodnosti, monumenty obce, mesta,
- regionálne múzea, prírodovedné múzeá, galérie, skanzeny,
- významné osobnosti regiónu,
- prírodné krásy regiónu,
- náučné chodníky v regióne,
- chránené rastliny a živočíchy na území regiónu,
- minerály, skameneliny, jaskyne na území regiónu,
- tradičné produkty a zamestnania v regióne,
- umelecké produkty, tradičné ľudovomelecké remeslá regiónu,
- miestne a regionálne jazyky.

2. Objavujeme Slovensko.

Témy:

- spoznávanie regionálnej kultúry a najtypickejších prejavov kultúr iných regiónov Slovenska v oblasti ľudových tradícií,
- spoznávanie základných znakov ľudovej kultúry národností žijúcich na Slovensku, pamiatky UNESCO
- výber z historických, kultúrnych pamätihodností Slovenska (hrady, zámky, architektúra,
- flóra a fauna na Slovensku,
- chránené územia na Slovensku,

- ľudové piesne a tance, dramatické a výtvarné umenie, tradičné ľudovumelecké remeslá z regiónov Slovenska,
- geografické zvláštnosti Slovenska, geografické a prírodné monumenty, jaskyne a i., významné osobnosti rôznych oblastí kultúry a histórie Slovenska

3. Tradičná ľudová kultúra.

Tradičná ľudová kultúra je súhrn hmotných a nehmotných produktov ľudskej činnosti, vytvorených v tradičných spoločnostiach. Prenášala sa z generácie na generáciu ústnym podaním, napodobňovaním a v podstatne menšej miere písomnou formou.

Témy:

Tradičná hmotná kultúra:

- ľudové staviteľstvo,
- domáce a tradičné remeselné výrobky,
- tradičné remeslá(ich história),
- produkcia potravín a strava,
- odev (kroje na dedine),
- výtvarné umenie a i.,

Tradičná nehmotná kultúra:

- ústne tradície a prejavy vrátane jazyka (ľudová slovesnosť, nárečia),
- interpretačné umenie (ľudové hudba, piesne, tance, hry),
- spoločenské praktiky, zvyky,
- rituály a slávnostné udalosti,
- tradície spojené s náboženskými sviatkami(napr. vianočné, veľkonočné a i.),
- zvyky a obyčaje súvisiace s prírodou a vesmírom,
- folklórne tradície (prejavy tradičnej ľudovej kultúry: ústne, herné, dramatické, spevné, tanečné a hudobné)

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Charakteristika prierezovej témy

V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, cyklisti, cestujúci v prostriedkoch hromadnej alebo osobnej dopravy a pod. Okrem pozitívnych stránok má doprava a motorizmus aj veľa záporných stránok. Neúmerný je počet dopravných nehôd, ktorých účastníkmi sú deti v mladšom a staršom školskom veku. Základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy.

Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou dopravnej výchovy v školách je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov – pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy, na detských dopravných ihriskách (ďalej len DDI) alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy. Ciele dopravnej výchovy na ZŠ sú zamerané na všetky tri oblasti osobnosti žiaka, na oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú, ktoré je potrebné proporcionálne rozvíjať.

Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií:

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,

- formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, ako chodec, cyklista, cestujúci (spolujazdec),
- naučiť deti pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote, zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky. Prierezová tematika sa realizuje v špecializovaných kurzoch počas alebo na konci školského roka. Táto prierezová téma sa realizuje aj počas športových aktivít vo výchovnovzdelávacom procese aj v mimoškolskom (Akcia školy- Hýbme sa v spolupráci rodičmi a s PZ, Mestskou políciou, Požiarnym zborom mesta Prešov, Hry v prírode, školské výlety).

Ochrana života a zdravia

Charakteristika prierezovej témy

Ochrana života a zdravia integruje spôsobilosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jedinca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredia prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode.

Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. Prierezová tematika sa realizuje prostredníctvom predmetov štátneho vzdelávacieho programu a obsahom samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení a kurzu.

Cieľom oblasti je:

- formovať vzťah žiakov k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí,
- poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky,
- osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života,
- rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítania,
- formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

Osobitnou formou vyučovania učiva ochrany života a zdravia sú Didaktické hry, ktoré sa uskutočňujú v každom ročníku 1. stupňa raz ročne v trvaní 4 hodín, slúžia na praktické osvojenie si učiva. Integrujú spôsobilosti žiakov získané v povinných učebných predmetoch, rozširujú a upevňujú ich. Táto prierezová téma sa realizuje aj počas športových aktivít vo výchovnovzdelávacom procese aj v mimoškolskom.

2. 7. 2 Prierezové témy pre ISCED 2

V rámci nižšieho stredného vzdelávania majú prierezový charakter tieto témy:

PRIEREZOVÉ TÉMY
Osobnostný a sociálny rozvoj
Výchova k manželstvu a rodičovstvu
Environmentálna výchova
Mediálna výchova
Multikultúrna výchova
Ochrana života a zdravia

Osobnostný a sociálny rozvoj

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- získať základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva
- osvojiť si zásady bezpečného správania a porozumieť rizikám v oblasti sexuality • uprednostňovať základné princípy životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote
- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Environmentálna výchova

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí;

- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Mediálna výchova

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Multikultúrna výchova

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí;
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Ochrana života a zdravia

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách;
- orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

2. 7. 3 Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

Prierezové témy budeme realizovať nasledovne:

Osobnostný a sociálny rozvoj sa bude realizovať formou interaktívnych metód.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu sa bude realizovať formou interaktívnych metód.

Environmentálna výchova sa bude realizovať interaktívnych metód.

Mediálna výchova sa bude realizovať formou interaktívnych metód.

Multikultúrna výchova sa bude realizovať formou inkluzívneho vzdelávania.

Regionálna výchova a ľudová kultúra sa bude realizovať v rámci predmetov vlastiveda, dejepis, hudobná výchova, výtvarná výchova.

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke sa bude realizovať v rámci predmetov prvouka, prírodoveda a vlastiveda, geografia.

Ochrana života a zdravia sa bude realizovať ako samostatná organizačná forma vyučovania – Didaktické hry a Účelové cvičenie.

2. 7. 4 Finančná gramotnosť ISCED 1 a ISCED 2

Implementácia Finančnej gramotnosti na našej škole vychádza z Národného štandardu finančnej gramotnosti verzia 1.2, ktorú schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 9. marca 2017 pod číslom 2017-1053/10961:12-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2017 začínajúc prvým ročníkom.

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. V súvislosti so zvyšovaním vedomostí v oblasti finančnej gramotnosti je podstatnou zložkou zameranie na vonkajšie prostredie na trhu práce, kde je uplatnenie možné vo forme zamestnania alebo samozamestnania. Mladí ľudia by mali mať vyvinuté podnikateľské zručnosti natoľko, aby si vedeli založiť vlastný podnik a priebežne sa prispôsobovať meniacim sa požiadavkám trhu práce. Organizácia kompetencií NŠFG popisuje minimálne požiadavky na finančné, ekonomické a právne vzdelávanie žiakov prostredníctvom osvojených kompetencií. Kompetencie v oblasti finančnej gramotnosti sa postupne zameriavajú od najnižšej úrovne až do momentu absolvovania strednej školy. Dôraz sa kladie na praktické využitie poznatkov a prepojenie s realitou. Predpokladá sa, že žiak ovláda pojmy vyskytujúce sa v jednotlivých témach (očakávaníach). Toto ovládanie znamená, že žiak - rozumie zadaniam úloh, v ktorých sa tieto pojmy vyskytujú, - vie ich správne použiť pri formuláciách svojich odpovedí, - vie dôležité pojmy stručne opísať (definovať).

NŠFG je usporiadaný do šiestich tém:

- Finančná zodpovednosť spotrebiteľov;
- Plánovanie, príjem a práca;
- Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov;
- Úver a dlh;
- Sporenie a investovanie,
- Riadenie rizika a poistenie.

Poradie tém nie je určené, určuje ho škola v rámci implementácie do svojho školského vzdelávacieho programu. Jednotlivé témy sú rozpísané do čiastkových kompetencií . Tieto čiastkové kompetencie sú popísané na úrovniach, pričom na týchto úrovniach sú opísané poznatky, zručnosti a skúsenosti, ktoré by mali byť žiaci schopní preukázať .

Prvá úroveň je určená pre žiakov prvého stupňa základnej školy ISCED 1 .

Druhá úroveň je určená pre žiakov druhého stupňa základnej školy ISCED 2 .

Spôsob implementácie Metodika implementácie kmeňového obsahu NŠFG musí obsahovať prvky výchovy a vzdelávania podľa moderných európskych trendov s možnosťou využitia digitálneho edukačného obsahu. Je potrebné zachovať vzťah k základnému rámcu finančnej gramotnosti ako celospoločenskej osvety a tieto riešiť vo vzťahu:

- k fungovaniu jednotlivca, domácností a podnikov v ekonomickej oblasti, k pochopeniu otázok bohatstva a chudoby,
- k hodnotovej orientácii k peniazom,
- k modelom zabezpečenia jednotlivca a domácností peniazmi s uvedením príkladov extrémov,
- k osobným a rodinným modelom zabezpečenia životných potrieb,) ku vzdelávaniu angažovaných a zodpovedných občanov,
- k zvýšeniu tvorivosti a inovácií v existujúcich organizáciách,
- k rozvoju vedomostí a ambícií založiť podniky a nové pracovné miesta,
- k vytvoreniu udržateľného rastu a kultúrneho, sociálneho a ekonomického rozvoja,
- k poskytnutiu príležitostí a nástrojov pre jednotlivcov utvárať svoj vlastný život.

Medzi praktické spôsoby použitia tém a očakávaní tohto štandardu patria:

- vymedzenie problematiky a rozsahu informácií, ktorým by žiaci porozumeli a vedeli ich prakticky využívať,)
- usmernenia pre tvorbu a hodnotenie publikačných vzdelávacích materiálov,) rámec pre tvorbu školských vzdelávacích programov, programov kontinuálneho a celoživotného vzdelávania,)
- pomôcka pri tvorbe učebníc a metodických materiálov pre jednotlivé vekové kategórie.

Pedagogickí zamestnanci zaradia jednotlivé kapitoly a témy NŠFG do vzdelávania podľa potrieb žiakov a vzdelávacích podmienok školy, v jednotlivých tematických plánoch učiteľa pre vyučovacie predmety. Finančné vzdelávanie na primeranej úrovni je možné realizovať od začiatku povinnej školskej dochádzky, teda už v prvom ročníku základnej školy. Na druhom stupni základnej školy by žiaci mali mať viac skúseností so situáciami, v ktorých bolo potrebné uplatniť finančnú gramotnosť. Je možné využívať túto skúsenosť a nadväzovať na ňu. Vzhľadom na predmetové zameranie učiteľov je nutná ich väčšia súčinnosť. Je vhodné nájsť spoločné témy a na nich ukázať komplexnosť finančnej gramotnosti. Ťažisko finančného vzdelávania je v tomto prípade v trojici učebných predmetov – občianskej náuke, matematike a etickej výchove. Treba však pripomenúť, že i menej skúsený učiteľ určite odhalí príležitosť aj v iných učebných predmetoch, prípadne v maximálnej miere využije aktuálne dianie v spoločnosti. Finančné vzdelávanie na druhom stupni základnej školy plynulo nadväzuje na finančné vzdelávanie na prvom stupni základnej školy.

Finančná gramotnosť sa bude realizovať v jednotlivých predmetoch vid' príloha 2.

2. 8 Pedagogické stratégie

V celkovom zameraní obsahu vzdelávania na našej škole chceme prevažne uplatňovať také metódy a formy práce so žiakmi, aby dochádzalo k rozvoju osobnosti ako celku, teda k rozvoju všetkých kľúčových kompetencií.

Cieľom je podporovať také kognitívne činnosti, ktoré sú vyjadrené pojmi, ako je vlastné aktívne objavovanie, hľadanie, skúmanie, pátranie, zisťovanie niečoho nového, napríklad výsledkov pokusu alebo experimentu, interpretácie či vytvárania rôznorodých verbálnych, obrazových a grafických textov, ktoré tvoria sociálny a kultúrny svet.

Vytváranie uvedených kognitívnych činností možno všeobecne zhrnúť najmä do týchto oblastí výchovy a vzdelávania:

- rozvíjať schopnosti žiakov vedieť a chcieť sa učiť;
- posilňovať sebadôveru žiakov v riešení problémov, ktoré sú spojené s učením;
- viesť žiakov k aktívnemu občianstvu;
- podieľať sa na vymedzovaní hodnôt slušného a morálneho človeka.

Absolvent primárneho vzdelania má osvojené tieto **klúčové kompetencie (spôsobilosti)**:

- **sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)**
- **kompetencia (spôsobilosť) v oblasti matematického a prírodovedného myslenia**
- **kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií**
- **kompetencia (spôsobilosť) učiť sa učiť sa**
- **kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy**
- **osobné, sociálne a občianske kompetencie (spôsobilosti)**
- **kompetencia (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry**

Absolvent nižšieho stredného vzdelania má osvojené tieto **klúčové kompetencie (spôsobilosti)**:

- **kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa**
- **sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)**
- **kompetencia (spôsobilosť) uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky**
- **kompetencia (spôsobilosť) v oblasti informačných a komunikačných technológií**
- **kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy**
- **kompetencie (spôsobilosti) občianske**
- **kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne**
- **kompetencie (spôsobilosti) pracovné**
- **kompetencie (spôsobilosti) smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti**
- **kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry**

Ključové kompetencie a prierezové témy chápeme ako filozofiu školy. S touto filozofiou je stotožnený každý učiteľ a tým aj žiak, ktorý si našu školu vybral. Tieto kompetencie sú rozvíjané vo všetkých oblastiach - teda aj v predmetoch.

Spôsobilosti, ktoré rozvíjajú klúčové kompetencie a prierezové témy, sú súčasťou učiteľovho plánovania vyučovacej jednotky a vychádza z cieľov vzdelávania definovaných v iŠkVP.

Učiteľ si pre svoje učenie a vyučovaciu jednotku stanovuje minimálne dva ciele:

- 1) cieľ, ktorý má väzbu na sledované a rozvíjané nadpredmetové spôsobilosti KK,
- 2) cieľ, ktorý má väzbu na rozvíjané predmetové vedomosti a spôsobilosti.

Učiteľ organizuje prácu na hodine tak, aby si žiak vedomosti zapamätal, porozumel im, aplikoval ich a analyzoval ich, aby ich hodnotil alebo sebahodnotil alebo za ich pomoci tvoril nové zložitejšie konštrukcie.

Z uvedeného vyplýva, že učiteľ minimalizuje frontálne učenie v prospech vzdelávacích stratégií konštruktivistického pedagogiky. Predovšetkým sa venuje rozvoju čítania (stavať môže napríklad na učiteľských spôsobilostiach získaných z programu Čítaním a písaním ku kritickému mysleniu) a bádaniu (napríklad objavovanie založené na stratégii heuristického učenia).

Stratégie vyučovania určujú metódy a formy práce, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní a učení.

2. 8. 1 Formy vyučovania

Vo vyučovacom procese budeme uplatňovať tieto formy vyučovania:

- **integrované, blokové, skupinové, kooperatívne, projektové, otvorené, individuálne, diferencované, praktické vyučovanie,**
- **ekurzívne, besedy, kurzy, športové aktivity, kultúrne aktivity, výchovné aktivity,**
- **konzultácie, prezentácie, diskusie, demonštrácie, učenie sa písaním, dištančné učenie, rolové hry, vyučovanie zručností**

2. 8. 2 Vyučovacie metódy

Vyučovacie metódy sú súčasťou učebných osnov jednotlivých predmetov.

2. 9 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

V zmysle platnej legislatívy je žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami žiak, ktorý má zariadením výchovného poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodňujúcom prostredí, ktorých zohľadnenie mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností, osobnosti, ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

a) žiak so zdravotným znevýhodnením, t. j.

- žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím);

- žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, žiak s poruchou správania);

b) žiak zo sociálne znevýhodneného (znevýhodňujúceho) prostredia;

c) žiak s nadaním.

Na efektívne vzdelávanie a saturáciu potrieb žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami škola zabezpečuje:

- včasnú špeciálnopedagogickú, psychologickú, medicínsku diagnostiku,
- vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu,
- individuálnu a skupinovú prácu,
- používanie špeciálnych metód a foriem vyučovania,
- úpravu vzdelávacieho obsahu,
- špecifický postup v hodnotení vzdelávacích výsledkov,
- aplikáciu alternatívnych foriem komunikácie,
- úzku spoluprácu s rodičmi a ďalšie, v závislosti od individuálnej potreby konkrétneho žiaka, vyplývajúcej z odbornej diagnostiky;
- materiálne vybavenie, ktoré zahŕňajú špeciálne učebnice, špeciálne vyučovacie pomôcky, kompenzačné pomôcky, prístroje, úpravu prostredia (napr. bezbariérový prístup);
- odborný servis špeciálneho pedagóga a školského psychológa.

a) Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje v triedach alebo výchovných skupinách spolu s ostatnými žiakmi školy, ak je to potrebné, podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu. Vzhľadom na potreby individuálneho začleňovania v bežných triedach je potrebná spolupráca triedneho učiteľa a jednotlivých vyučujúcich so špeciálnym pedagógom školy. Žiaci sú individuálne začleňovaní v bežných triedach na základe odporúčania CPPPaP v Prešove a Sečovciach. Majú vypracované individuálne výchovno-vzdelávacie programy, ktoré špeciálny pedagóg a triedni učitelia pravidelne dopĺňajú. Základnými podmienkami vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením v bežných triedach (integrované vzdelávanie) sú:

- zabezpečenie odborných, personálnych, materiálnych, priestorových a organizačných podmienok zodpovedajúcich individuálnym potrebám žiaka so zdravotným znevýhodnením,
- systematická spoluprácu školy so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie alebo špeciálnou školou,
- vypracovanie individuálneho vzdelávacieho programu pre začleneného žiaka, za ktorý zodpovedá triedny učiteľ v spolupráci s vyučujúcim daného predmetu, školským špeciálnym pedagógom a školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie;

Pedagogickí zamestnanci ovládajú legislatívu súvisiacu s klasifikáciou a hodnotením žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Príloha č. 2 k metodickému pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ

Zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole:

1. Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami poradenského zariadenia rezortu školstva.
2. Pri hodnotení učebných výsledkov učiteľ rešpektuje psychický a fyzický zdravotný stav žiaka, druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia, ak má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete.
3. Učiteľ posudzuje učebné výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho

ďalšieho vzdelávania po ukončení povinnej školskej dochádzky. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka kladie dôraz na jeho individuálne schopnosti, ktoré sú základom jeho pracovnej a sociálnej integrácie.

4. U žiaka so zdravotným znevýhodnením, ktorý má výrazné rozdiely vo výkonoch v ústnej a písomnej skúške, sa pri skúšaní uprednostňuje forma, ktorá je pre neho výhodnejšia, ktorá predstavuje východisko pre hodnotenie jeho učebných výsledkov.

5. Žiakovi s narušenými komunikačnými schopnosťami (chybami a poruchami reči a vývinovými poruchami učenia), zabezpečí učiteľ pri ústnej odpovedi také podmienky, aby neutrpel psychickú ujmu. Učiteľ v konkrétnych prípadoch zvažuje, či uprednostní písomnú, praktickú alebo ústnu formu odpovede.

6. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka s narušenými komunikačnými schopnosťami sa hodnotia predovšetkým vecné poznatky, praktické zručnosti, nie úroveň jazykového prejavu.

7. Úroveň čítania sa hodnotí individuálne, s ohľadom na druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia žiaka.

8. Žiak s vývinovými poruchami učenia dyslexia, dysgrafia, dysortografia môže písať alebo byť skúšaný písomnou formou len za podmienky, že bol vopred pripravený špeciálnymi metodickými postupmi na vyučovaní. Diktát žiaka s vývinovými poruchami učenia učiteľ nehodnotí známkami, ale slovne, vyčíslí počet chýb a pri hodnotení spolupracuje so žiakom.

9. Žiak so zdravotným znevýhodnením, ktorý sa rýchlo unaví, musí mať možnosť pri písomnej skúške pracovať individuálnym tempom, prípadne krátko relaxovať.

10. Ak v správaní zdravotne znevýhodneného žiaka a žiaka s chronickými ochoreniami učiteľ pozoruje prejavy (ako napr. impulzivnosť, precitlivosť, podráždenosť, poruchy pozornosti, únava a pod.), ktoré môžu byť dôsledkom postihnutia alebo chronického ochorenia, toto zohľadňuje pri jeho hodnotení.

11. Učiteľ primerane dlhé obdobie nehodnotí žiaka s chronickým ochorením, žiaka zdravotne oslabeného, a po dlhodobom ochorení, ak ešte nemohol byť adekvátne pripravený a jeho výkon bol výrazne nižší ako zvyčajne. Tento žiak môže byť bežným spôsobom hodnotený, až keď sa doučí učebnú látku podľa individuálneho programu.

12. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka, ktorý sa vrátil do kmeňovej školy zo školy pri zdravotníckom zariadení, učiteľ kmeňovej školy rešpektuje hodnotenie učiteľa školy pri zdravotníckom zariadení v tých vyučovacích predmetoch, z ktorých bol hodnotený.

13. Žiak so zdravotným znevýhodnením, ktorý plní ciele učebných osnov v predmete cudzí jazyk v rozsahu primeranom svojim predpokladom, sa jeho učebné výsledky hodnotia s ohľadom na druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia.

14. Žiak, ktorý vzhľadom na druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia nemôže v celku plniť učebné osnovy základnej školy v niektorých alebo všetkých predmetoch a postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, jeho učebné výsledky sa priebežne aj súhrne na vysvedčení hodnotia podľa individuálnych kritérií. Na vysvedčení v doložke alebo v rámci súhrnného slovného hodnotenia triedny učiteľ uvedie, v ktorých predmetoch žiak postupoval podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

15. Pri polročnom a koncoročnom hodnotení zdravotne znevýhodneného žiaka sa používa rovnaké tlačivo vysvedčenia ako pre ostatných žiakov.

b) Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené (znevýhodňujúce) prostredie (ďalej aj „SZP“) definujeme ako „prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne (jazykové, kultúrne) podmienky neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre kognitívny rozvoj dieťaťa a nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a osobnostný rozvoj“. Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je znížiť alebo odstrániť potenciálne hendikepy, ktoré vyplývajú z tohto znevýhodnenia tak, aby sa vytvorili podmienky pre efektívne vzdelávanie a zabezpečil sa ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu.

Možnosti kompenzácie znevýhodňujúceho prostredia v škole:

- prispôsobenie metód a postupov pri vzdelávaní tak, aby sa eliminovali a kompenzovali obmedzenia žiaka spôsobené znevýhodňujúcim prostredím, využívanie individuálneho prístupu;
- včasné riešenie vzdelávacích problémov, iné dostupné možnosti pomoci odborníkov;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie;
- príprava aktivít, v ktorých môžu žiaci prejsť a uplatniť svoje schopnosti.

Vzdelávanie žiakov zo SZP sa uskutočňuje v bežných triedach (spoločne s ostatnými žiakmi triedy). V prípade potreby škola môže využiť individuálny vzdelávací program pre konkrétneho žiaka (vypracovaný na jeden, viacero alebo aj všetky predmety). Tento program vypracúva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby.

c) Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je dosiahnuť optimálny rozvoj ich nadania a pripraviť ich na tvorivé využitie tohto nadania v prospech spoločnosti. Okrem rozvoja 19 výkonných charakteristík nadania je potrebné venovať rovnakú pozornosť aj osobnostnému rozvoju nadaných žiakov, najmä v oblasti ich emocionality a sociálnych vzťahov.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania postupujú nadaní žiaci, ktorí majú okrem nadania špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajúce zo zdravotného znevýhodnenia alebo sociálne znevýhodneného prostredia, podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý má okrem rozvoja nadania zabezpečiť aj kompenzáciu obmedzení žiaka. Pri jeho príprave spolupracuje triedny učiteľ s príslušným odborným zamestnancom zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a špeciálnym pedagógom.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania vytvárame žiakom s nadaním špecifické podmienky pre úspešné rozvíjanie ich nadania a optimalizáciu vývinu ich osobností, najmä:

- špecifikovať v školskom vzdelávacom programe, resp. v individuálnom vzdelávacom programe ciele vzdelávania s ohľadom na druh a stupeň rozvíjaného nadania a na potrebu všestranného osobnostného rozvoja nadaných žiakov;
- zabezpečiť vzdelávanie nadaných žiakov materiálne, metodicky i personálne;
- spolupracovať so psychológom, v prípade umelecky nadaných žiakov s odborným pedagógom konkrétnej umeleckej disciplíny a športovo nadaných žiakov so športovým trénerom;
- akceptovať nadaných žiakov a rešpektovať špecifiká ich osobností a správania;
- dbať na všestranný rozvoj osobnosti nadaných žiakov, a to v oblasti pohybovej, kognitívnej, motivačnej, vôľovej, emocionálnej, sociálnej i v oblasti manuálnych zručností; zamestnávať žiakov zmysluplne, zadávať im stimulujúce úlohy a využívať pedagogické postupy zamerané na rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiakov, napr. projektové vyučovanie;
- umožniť žiakom vzdelávanie pod vedením tútora alebo vzdelávanie v konkrétnom predmete pod vedením učiteľa školy vyššieho stupňa;

- akceptovať vlastné postupy žiakov, ktoré vedú k žiaducim výsledkom, aj keď sa líšia od bežne používaných;
- viesť žiakov k realistickému hodnoteniu vlastných schopností i výsledkov svojej práce;
- viesť žiakov k vzájomnej spolupráci.

d) Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov v národnostných školách a národnostných triedach

Výchovno-vzdelávacia činnosť na primánom stupni vzdelávania národnostných škôl (prvý stupeň základnej školy) sa zameriava aj na zachovanie a rozvoj kultúrnej a jazykovej identity žiakov patriacich k národnostným menšinám.

Výchova a vzdelávanie v jazyku národnostnej menšiny sa zaručuje v národnostných školách a národnostných triedach. Jedným z najdôležitejších prostriedkov dosiahnutia týchto cieľov je vyučovanie jazyka a literatúry národnostnej menšiny a vyučovanie vzdelávacích oblastí a predmetov v jazyku národnostnej menšiny. Vyučovacie predmet jazyka národnostnej menšiny a literatúra je povinným vyučovacím predmetom.

Osobitosťami výchovy a vzdelávania v národnostných školách sú:

- vyučovanie povinného vyučovacieho predmetu jazyk národnostnej menšiny a literatúra,
- vyučovanie povinného vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra v rozsahu vyučovania potrebného na jeho osvojenie alebo vyučovacieho predmetu slovenský jazyk 4 a slovenská literatúra, ktorý sa vyučuje metódami a formami výchovy a vzdelávania ako cudzí jazyk,
- vyučovanie povinných vyučovacích predmetov vlastiveda a hudobná výchova
- používanie edukačných publikácií, určených pre národnostné školy a triedy, ktoré sú v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania,
- vedenie pedagogickej dokumentácie školy dvojjazyčne, a to v štátnom jazyku a jazyku príslušnej národnostnej menšiny

Výchovno-vzdelávacia činnosť na nižšom strednom stupni vzdelávania národnostných škôl (druhý stupeň základnej školy) sa zameriava aj na zachovanie a rozvoj kultúrnej a jazykovej identity žiakov patriacich k národnostným menšinám. Výchova a vzdelávanie v jazyku národnostnej menšiny sa zaručuje v národnostných školách a národnostných triedach.

Jedným z najdôležitejších prostriedkov dosiahnutia týchto cieľov je vyučovanie jazyka a literatúry národnostnej menšiny a vyučovanie vzdelávacích oblastí a predmetov v jazyku národnostnej menšiny. Vyučovacie predmet jazyka národnostnej menšiny a literatúra je povinným vyučovacím predmetom.

Osobitosťami výchovy a vzdelávania v národnostných školách sú:

- vyučovanie povinného vyučovacieho predmetu jazyk národnostnej menšiny a literatúra,
- vyučovanie povinného vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra v rozsahu vyučovania potrebného na jeho osvojenie alebo vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra, ktorý sa vyučuje metódami a formami výchovy a vzdelávania ako cudzí jazyk,
- vyučovanie povinných vyučovacích predmetov dejepis a hudobná výchova
- používanie edukačných publikácií, určených pre národnostné školy a triedy, ktoré sú v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania,
- vedenie pedagogickej dokumentácie školy dvojjazyčne, a to v štátnom jazyku a jazyku príslušnej národnostnej menšiny

e) Podporné opatrenia

Zámerom postupného zavádzania podporných opatrení na našej škole je plnohodnotné zapájanie detí alebo žiakov do výchovy a vzdelávania a rozvíjanie ich vedomostí, zručností a schopností. Umožňuje to zákon č. 182/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony platný od 1. septembra 2023. Zo znenia § 161s ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“) vyplýva, že doterajšia pomoc poskytovaná začleneným žiakom školou alebo školským zariadením, ktorá obsahovo zodpovedá podpornému opatreniu, pokračuje aj naďalej, pričom sa považuje za poskytovanie podporného opatrenia.

3 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia

3.1 Hodnotenie žiakov

Primárne a nižšie stredné vzdelávanie smeruje k tomu, aby si žiaci osvojovali potrebné stratégie učenia a na ich základe boli motivovaní k celoživotnému vzdelávaniu, aby sa učili tvorivo myslieť, primerane riešili problémy, účinne komunikovali a spolupracovali, chránili svoje telesné aj duševné zdravie, vytvorené hodnoty a životné prostredie; boli ohľaduplní a tolerantní k iným ľuďom, odlišným kultúram; poznávali svoje schopnosti, reálne možnosti a uplatňovali ich v reálnom živote.

Učitelia našej školy pristupujú k priebežnému hodnoteniu vzdelávacích činností žiaka s vedomím motivačnej funkcie hodnotenia a jeho formatívneho významu. V hodnotení žiakov zohľadňujú úroveň dosahovaných cieľov primárneho a nižšieho sekundárneho vzdelávania, tak ako sú uvedené v školskom zákone, štátnom a školskom vzdelávacom programe.

3.1.1 Ciele hodnotenia žiakov

Cieľom **hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole** je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Dôležitou súčasťou hodnotenia je taktiež prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Základom je **autentické hodnotenie**, ktoré :

- ✓ **zameriava sa viac na kladné stránky,**
- ✓ **zabezpečuje spätnú väzbu,**
- ✓ **je permanentnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu,**
- ✓ **zameriava sa rovnako na sociálny, emocionálny a kognitívny rozvoj,**
- ✓ **odráža aktívny vzťah medzi učiteľom a žiakom,**
- ✓ **zdôrazňuje dôležitosť učenia sa,**
- ✓ **povzbudivo pôsobí na učebné výsledky všetkých žiakov,**
- ✓ **je výstižné, pravdivé, zrozumiteľné a akceptovateľné žiakmi a rodičmi.**

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov vychádzame z Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Cieľom hodnotenia práce žiakov a priebežného vyhodnocovania, ako aj záverečného vyhodnocovania vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Hodnotí sa prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Podľa školského zákona č. 245/2008 Z. z § 55 sa hodnotenie vykonáva podľa úrovne dosiahnutých výsledkov:

a) slovným hodnotením, b) klasifikáciou, c) kombináciou klasifikácie a slovného hodnotenia.

Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch prvého ročníka základnej školy sa môže hodnotiť slovne týmito stupňami:

dosiahol veľmi dobré výsledky,
dosiahol dobré výsledky,
dosiahol uspokojivé výsledky,
dosiahol neuspokojivé výsledky.

Pri hodnotení a klasifikácii žiaka s vývinovými poruchami alebo zdravotným postihnutím sa zohľadňuje jeho porucha alebo postihnutie.

Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch prvého a piateho sa klasifikuje týmito stupňami:

1 - výborný,
2 - chváľitebný,
3 - dobrý,
4 - dostatočný,
5 - nedostatočný.

Správanie žiaka sa klasifikuje týmito stupňami:

1- veľmi dobré,
2 - uspokojivé,
3 - menej uspokojivé,
4 - neuspokojivé.

Celkové hodnotenie žiaka prvého ročníka základnej školy sa na konci prvého a druhého polroka na vysvedčení vyjadruje takto:

. prospel,
. neprospel.

Celkové hodnotenie žiaka piateho ročníka základnej školy, ktorý bol hodnotený

podľa odseku 1 písm. b), sa na konci prvého a druhého polroka vyjadruje na vysvedčení takto:

. prospel s vyznamenaním,
. prospel veľmi dobre,
. prospel,
. neprospel

Celkové hodnotenie žiaka na konci prvého a druhého polroka vyjadruje jeho výsledky v povinných predmetoch, ktoré sa klasifikujú, klasifikáciu jeho správania, nezahŕňa klasifikáciu nepovinných vyučovacích predmetov.

Hodnotenie predmetov v školskom roku 2023/2024:

ISCED 1 – klasifikačným stupňom – všetky predmety (okrem predmetov ETV, NBV, ktoré sa hodnotia slovne),

ISCED 2 – klasifikačným stupňom – všetky predmety (okrem predmetov ETV, NBV, ktoré sa hodnotia slovne).

3. 1. 2 Základné východiská hodnotenia žiakov

- Hodnotenie žiakov je postavené na plnení konkrétnych cieľov a splniteľných úloh.
- Základom hodnotenia je diagnostikovanie a uplatňovanie osobného rozvoja žiaka.
- Každý žiak musí mať možnosť zažívať úspech a musí vedieť, že chyby a ich odstraňovanie tiež napomáhajú jeho rozvoju.
- Hodnotenie nie je prostriedkom rozdeľovania žiakov na úspešných a neúspešných.
- Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon.
- Základom efektívneho hodnotenia je spätná väzba – ústna alebo písomná informácia o správnosti postupu, priebehu, či výsledku.
- Pri poskytovaní spätnej väzby musí byť dôraz kladený na vhodnú formuláciu – pozitívne stránky výkonu predchádzajú konkrétnym nedostatkom v zvládnutí učiva.
- Používané postupy a metódy hodnotenia smerujú k presadzovaniu partnerského vzťahu k žiakom a vytváraniu bezpečného prostredia.
- Každému hodnoteniu musí predchádzať jasné a zrozumiteľné zoznámenie žiaka s cieľmi vzdelávania a kritériami hodnotenia.
- Žiak má právo vedieť v akej oblasti bude vzdelávaný, prečo bude vzdelávaný, akým spôsobom bude hodnotený v jednotlivých fázach vzdelávacieho procesu.
- Súčasťou hodnotenia je aj sebahodnotenie žiaka, ktoré je jednou z kľúčových kompetencií, ktoré chceme žiaka naučiť.
- Proces hodnotenia zahŕňa aj hodnotenie žiakov navzájom, kritériá tvoríme vopred spoločne so žiakmi.
- Aj keď je záverečné hodnotenie klasifikačným stupňom na učiteľovi, žiaci by sa od začiatku mali zapájať do diskusie o známke, aby im boli hodnotiace kritériá zrozumiteľné a naďalej sa posilňovala ich kompetencia sebahodnotenia.
- Pri upevňovaní a opakovaní učiva je vhodné používať kooperatívne vyučovanie. Súčasťou kooperatívneho vyučovania je tzv. reflexia procesu, prostredníctvom ktorej učiteľ získava spätnú väzbu o efektívnosti vyučovacieho procesu. Žiaci hovoria o kompetenciách, ktoré potrebovali k zvládnutiu úlohy, čo by urobili inak a prečo.
- Skupinová práca sa nehodnotí klasifikačným stupňom, ale jednotliví členovia sa hodnotia navzájom, vyjadrujú svoj prínos pre skupinu a zapojenie sa do práce.
- Klasifikačným stupňom sa hodnotí iba individuálny výkon žiaka.
- Hodnotenie spôsobilostí sa odlišuje od hodnotenia správania.

3. 1. 3 Hodnotenie a klasifikácia na primárnom stupni vzdelávania

- Pre hodnotenie žiakov 1. až 4. ročníka sa používa kombinácia klasifikácie so slovným hodnotením.
- Slovné hodnotenie je súhrnnou písomnou spätnou väzbou o tom, čo dieťa zvládlo pri osvojovaní konkrétnych vedomostí, zručností a návykov, poskytuje aj informácie o cieľoch vzdelávania pre ďalšie obdobie.
- Slovné hodnotenie v 1. až 4. ročníku na konci každého polroka sa využíva v týchto predmetoch: etická a náboženská výchova.
- Klasifikačným stupňom sa v 1. až 4. ročníku na konci každého polroka hodnotia všetky ostatné vyučovacie predmety.
- V 1. ročníku sa používa i metóda portfólia, tzn. priebežné zhromažďovanie ukážok toho, čo dieťa zvládlo, respektíve dokladov o rozdieloch na začiatku a po dokončení učenia sa väčšieho celku. Žiaci sú spolutvorcami portfólia a rozhodujú o tom, ktoré práce budú

alebo nebudú do portfólia zaradené. Portfóliá sú neoddeliteľnou súčasťou rozhovorov s rodičmi o vzdelávaní ich detí.

- Súčasťou hodnotiaceho portfólia v 1. ročníku sú: povinné práce (vybrané písomné práce z jednotlivých predmetov, prezentovanie ľubovoľnej témy) a voliteľné práce, ktoré si určuje učiteľ spoločne so žiakmi.

3. 1. 4 Hodnotenie a klasifikácia na nižšom strednom stupni vzdelávania

- V 5. a 9. ročníku sa využíva kombinácia klasifikácie so slovným hodnotením.
- Slovné hodnotenie na konci každého polroka sa využíva v predmetoch: etická a náboženská výchova.
- Klasifikačným stupňom sú hodnotené všetky ostatné vyučovacie predmety.
- V priebehu vyučovania sa využíva slovné hodnotenie prevažne ústnou formou. Žiaci uskutočňujú sebahodnotenie a vzájomné hodnotenie.
- Písomné práce musia byť rovnomerne rozložené v jednotlivých klasifikačných obdobiach.
- Kontrolné písomné práce v rozsahu 20 minút a dlhšie zapisujú vyučujúci s dostatočným predstihom do aplikácie Edupage. Na jeden deň je potrebné naplánovať iba jednu takúto písomnú prácu. Kontrolné práce v rozsahu 5 - 10 min sa do tabuľky nezaznamenávajú.
- Za koordináciu písomných prác v jednotlivých triedach je zodpovedný triedny učiteľ.
- Žiaci sa pri kooperatívnom spôsobe vyučovania učia hodnotiť individuálny výsledok práce a jeho prínos pre skupinu.
- Žiaci majú možnosť voľby, akým spôsobom preukážu zvládnutie danej látky.

3. 1. 5 Kritériá hodnotenia žiakov

Učiteľ pri hodnotení žiaka berie do úvahy:

- ✓ školskú prácu – pripravenosť, aktívne zapojenie sa, prezentáciu v škole,
- ✓ merateľné výsledky - ústne a písomné skúšky,
- ✓ hodnotenia výstupov smerujúcich k rozvoji osobnosti žiaka,
- ✓ hodnotenia zvládnutia rozvíjaných predmetových schopností,
- ✓ domácu prípravu a jej prezentáciu v škole,
- ✓ seba hodnotenie a hodnotiace portfólio.

Učiteľ pri získavaní podkladov pre hodnotenie využíva:

- ✓ pozorovanie – prípravy na vyučovanie, práce na vyučovaní, snahy, usilovnosti, vzdelávacích výsledkov, sebahodnotenia,
- ✓ dialóg – vo všetkých zložkách vzdelávania,
- ✓ testovanie a skúšky,
- ✓ rozhovory so zákonnými zástupcami,
- ✓ konzultácie s ostatnými učiteľmi
- ✓ konzultácie s psychológom, či odborným lekárom

3. 1. 6 Poskytovanie informácií rodičom

- Triedne rodičovské združenia sa uskutočňujú štyrikrát ročne a ich náplňou sú informácie o procese školy, o živote triedy, o organizačných záležitostiach a prejednanie aktuálnych záležitostí týkajúcich sa školy a triedneho kolektívu.
- Rodičia sú priebežne oboznamovaní s pravidlami pre hodnotenie a klasifikáciu žiakov.

- O študijných výsledkoch a správaní sú rodičia podrobne informovaní formou individuálnych konzultácií, prípadne konzultácií učiteľ – žiak – rodič.
- Rodičia žiakov 1. a 2. stupňa dostávajú pravidelné informácie prostredníctvom aplikácie Edupage.

3. 2 Vnútorný systém kontroly a hodnotenie zamestnancov

Hodnotenie pedagogických zamestnancov sa uskutočňuje v súlade so zákonom č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a pracovným poriadkom školy vo veci hodnotenia.

Škola má spracovaný systém kritérií pre hodnotenie výkonu učiteľa. Výkon učiteľa hodnotí nielen vedenie školy, ale aj učiteľ sám v rámci sebahodnotenia v nasledujúcich okruhoch:

- **výsledky pedagogickej činnosti**

- motivácia žiakov k učeniu,
- vytváranie podmienok na dosahovanie primeraných výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov,
- rozvíjanie kompetencií u žiakov, napr. vyššej úrovne poznávania žiakov, logického myslenia, kritického myslenia, analytického myslenia a tvorivosti,
- rozvíjanie personálnych zručností žiakov, napr. samostatnosť, zodpovednosť, sebahodnotenie, sebaúctu,
- rozvíjanie sociálnych zručností žiakov, napr. spolupráca, empatia, komunikácia a spravodlivosť,
- prínos pre zamestnávateľa - propagácia a prezentácia zamestnávateľa na verejnosti, spolupráca s rodičmi, inými organizáciami,
- organizovanie mimoškolských aktivít.

- **kvalita vykonávania pedagogickej činnosti**

- rešpektovanie daností a potenciálu žiaka, rozvíjanie silných stránok žiakovej osobnosti,
- individuálny prístup k žiakovi s rešpektovaním ich schopností a možností, nadania a zdravotného stavu,
- práca v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a rezortnými predpismi,
- dodržiavanie a využívanie pracovného času,
- plnenie pracovných povinností súvisiacich s dohodnutým druhom práce v pracovnej zmluve,
- dodržiavanie základných povinností zamestnanca stanovených právnymi predpismi,
- správne vedenie pedagogickej dokumentácie a ďalšej dokumentácie.

- **náročnosť pedagogickej činnosti**

- využívanie IKT v profesijnom rozvoji a pri výkone práce,
- spolupráca na tvorbe školských vzdelávacích programov a školských výchovných programov,
- zapájanie sa do prípravy a realizácie rozvojových projektov školy,
- vykonávanie špecializovaných činností,
- vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v školskej integrácii,
- iniciovanie a podieľanie sa na zavádzaní zmien alebo inovácií do výchovno-vzdelávacieho

procesu,

- zvládanie riešenia konfliktov a záťažových situácií.

- **miera osvojenia si a využívanie profesijných kompetencií pedagogického zamestnanca**

- rozpoznanie individuálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiakov,

- stanovenie edukačných cieľov orientovaných na žiaka vo vzťahu k príslušnému obsahu vzdelávania,

- tvorba učebných materiálov, didaktických testov a učebných pomôcok,

- absolvovanie jednotlivých programov kontinuálneho vzdelávania podľa plánu kontinuálneho vzdelávania školy a školského zariadenia,

- uplatňovanie nových získaných vedomostí a zručností pri výkone svojej činnosti,

- zvyšovanie svojho právneho vedomia.

- **U vedúcich PZ a OZ je možné hodnotiť aj**

- kvalitu, náročnosť a rozsah riadiacej práce,

- ovládanie a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov v praxi s dôrazom na predpisy platné pre rezort školstva,

- využívanie pridelených finančných prostriedkov a finančných prostriedkov získaných z iných zdrojov,

- dodržiavanie školského vzdelávacieho programu, školského výchovného programu,

- manažérske schopnosti (starostlivosť o budovu, vybavenie školy, vytváranie podmienok pre zamestnancov).

Uvedené zásady a kritériá hodnotenia sú upravené v Poriadku škôl DSA vypracovaného zriaďovateľom školy.

Hodnotenie výkonu učiteľa prebieha počas celého školského roka na základe kontrolnej činnosti, pozorovania (hospitácie), rozhovoru, otvorené hodiny i hodnotenia práce učiteľov žiakmi a rodičmi.

3. 3 Hodnotenie školy - autoevalvácia

Vlastné hodnotenie školy – autoevalvácia je základným prostriedkom rozvoja a ďalšieho napredovania školy. Dôraz je kladený na konštatovanie úrovne stavu a zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú.

Pri procese vlastného hodnotenia školy vedenie školy spoločne s pedagogickými zamestnancami systematicky zhromažďujú a analyzujú celý rad informácií a podkladov, vrátane rôznych foriem spätných väzieb od žiakov a rodičov. To potom využíva k posúdeniu a vyhodnocovaniu jednotlivých hľadísk fungovania školy v porovnaní s očakávaným a v ŠVP predpokladaným stavom. Na základe toho procesu i jeho výsledkov je možné lepšie si uvedomovať a vnímať potrebné zmeny, ktoré by mohli prispieť k zvýšeniu efektivity vlastného ŠKVP a jeho prípadným úpravám.

3. 3. 1 Oblasti vlastného hodnotenia

Pri hodnotení sa zameriavame na tieto základné oblasti:

- zameranie, profilácia a koncepčný zámer školy, iŠkVP,
- podmienky vzdelávania,
- prostredie – klíma školy,
- priebeh vzdelávania – vyučovací proces – metódy a formy vyučovania,
- výsledky vzdelávania,
- kvalita pedagogických zamestnancov,
- riadenie školy.

3. 3. 2 Ciele a kritériá vlastného hodnotenia

Cieľom vlastného hodnotenia školy je:

- reálnosť a stupeň dôležitosti cieľov školy, ktoré sú stanovené, najmä v koncepčnom zámere školy a v Inovovanom Školskom vzdelávacom programe
- posúdenie plnenia cieľov, ktoré stanovuje Štátny vzdelávací program,
- hodnotenie oblastí, v ktorých dosahujeme dobré a slabé výsledky, vrátane návrhov a opatrení.

Kritériom vlastného hodnotenia školy je:

- spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov,
- kvalita výsledkov.

3. 3. 3 Nástroje vlastného hodnotenia

- riadené rozhovory,
- diskusia,
- účasť na vzdelávaní pedagogických a odborných zamestnancov v súlade so zákonom 138/2019 Z. z. § 42,
- účasť a angažovanosť rodičov do školských a mimoškolských aktivít,
- schopnosť prezentovať výsledky svojej práce na verejnosti,
- hospitačná činnosť,
- kontrola pedagogickej a žiackej dokumentácie,
- žiacke práce,
- analýza úspešnosti prijímacieho konania žiakov 5., 8., 9. ročníka,
- analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach,
- SWOT analýza.

Tabuľka 1 : Hodnotenie školy – autoevalvácia

Oblasti autoevaluácie	Ciele a kritériá autoevaluácie	Nástroje autoevaluácie	Časový rozvrh autoevaluačných činností	Poznámky
Vzdelávací program	Mapovanie realizácie ŠkVP	pozorovanie , evidencia pozorovaných javov, hospitácia, vlastná evaluácia	priebežne	

Podmienky vzdelávania	Úroveň riadenia školy	porady vedenia školy, pedagogické rady, spolupráca s Radou školy, hodnotenie pozitív a negatív	na pedagogických radách	
	Priestorové a materiálne podmienky školy	pozorovanie, požiadavky učiteľov a rodičov, dodržiavanie noriem	priebežne	
	Klíma školy	ankety, spolupráca so žiackymi samosprávami a rodičmi, zasadnutia pedagogických rád a vedenia školy	na pedagogických radách	
	Začleňovanie a podpora žiakov	Hospitácia, podpora komunikácie učiteľov a vychovávateľov, psychológa, špeciálneho pedagóga, výchovného poradcu	priebežne	
Priebeh vzdelávania (učiteľ)	Podpora dosahovania vzdelávacích cieľov	hospitácia, prezentácia žiackej práce	na pedagogických radách	
	Rozvoj stratégií učenia	hospitácia	priebežne	
	Rozvoj osobnostných a sociálnych zručností	hospitácia, riadený rozhovor s učiteľmi a žiakmi, dotazník žiakom	priebežne	
	Rozvoj praktických zručností a návykov	hospitácia, žiacke práce	priebežne	
	Začleňovanie a podpora žiakov	hospitácia, rozhovor	priebežne	
Výsledky vzdelávania (žiak)	Dosahovanie vzdelávacích cieľov	rozhovor, hospitácia, rozbor žiackych sebahodnotiacich a hodnotiacich výrokov,	priebežne	
	Prejavy stratégií učenia	hospitácia, žiacke práce	priebežne	
	Prejavy osobnostných a sociálnych zručností	rozhovor, anketa žiakom	priebežne	
	Prejavy praktických zručností a návykov	hospitácia, pozorovanie	priebežne	
	Testovanie žiakov	zadávanie testov	podľa sledovaných javov	
Vzťah rodičov ku škole		ankety, spolupráca s Radou školy a rodičovskou radou, zriaďovateľom	v období pedagog. rád zasadnutí Rady školy	

4 Školský učebný plán

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Primárne vzdelávanie					Nižšie stredné vzdelávanie						
		1.	2.	3.	4.	-	5.	6.	7.	8.	9.	-	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9	8	7+1	7+1		5	5	4	5	5		
	Anglický jazyk	2	2	3	3		3+1	3+1	3	3	3+1		
	Nemecký jazyk						1	1	2	2	2		
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	4	4	4		4+1	4+1	4+1	4+1	5		
	Informatika		1	1	1		1	1	1	1	1		
Človek a príroda	Prvouka	1	2										
	Prírodoveda			1+1	2								
	Fyzika							2	1	2	1		
	Chémia								2	2	1+1		
	Biológia						2	1	2	1	1		
Človek a spoločnosť	Vlastiveda			1	2								
	Dejepis						1	1	1	1	2		
	Geografia						2	1+1	1+1	1	1		
	Občianska náuka							1	1	1	1		
Človek a hodnoty	Etická/Náboženská výchova	1	1	1	1		1	1	1	1	1		
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie			1	1								
	Technika						1	1	1	1	1		
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1		1	1	1	1			
	Výtvarná výchova	2	2	1	1		1	1	1	1	1		
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2		2	2	2	2	2		
	Základ	20	20	23	25	88	24	25	26	27	25	127	
	Disponibilné hodiny	2	3	2	1	8	3	4	4	3	5	19	
	Spolu	22	23	25	26	96	27	29	30	30	30	146	

Školský učebný plán školského vzdelávacieho programu vychádza z rámcového učebného plánu pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským Štátneho vzdelávacieho programu. Obsahuje zoznam povinných vyučovacích predmetov, voliteľných vyučovacích predmetov s týždenným počtom vyučovacích hodín pre príslušný ročník a vymedzuje počet voliteľných (disponibilných) hodín.

Poznámka:

- 1.ročník – 2 disponibilné hodiny - anglický jazyk
- 2. ročník – 2 disponibilné hodiny - anglický jazyk
1 disponibilná hodina – informatika
- 3. ročník - 1 disponibilná hodina – slovenský jazyk a literatúra
1 disponibilná hodinu – prírodoveda
- 4. ročník - 1 disponibilná hodina – slovenský jazyk a literatúra
- 5. ročník - 1 disponibilná hodina – anglický jazyk
1 disponibilná hodina – nemecký jazyk
1 disponibilná hodina – matematika
- 6. ročník - 1 disponibilná hodina – anglický jazyk
1 disponibilná hodina – nemecký jazyk
1 disponibilná hodina – matematika
1 disponibilná hodina – geografia
- 7. ročník - 2 disponibilné hodiny – nemecký jazyk
1 disponibilná hodina – matematika
1 disponibilná hodina – geografia
- 8. ročník - 2 disponibilné hodiny – nemecký jazyk
1 disponibilná hodina – matematika
- 9. ročník - 2 disponibilné hodiny – nemecký jazyk
1 disponibilná hodina – anglický jazyk
1 disponibilná hodina – informatika
1 disponibilná hodina – chémia

Disponibilné hodiny v 1. a 9. ročníku umožňujú precvičovanie učiva, upevňovanie učiva, projektovú činnosť, podporujú profiláciu a zameranie stupňa vzdelania ISCED1 a ISCED 2.

4.1 ISCED 1 – Školský učebný plán

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Primárne vzdelávanie ročník				Počet hodín ŠVP	Disponibilné hodiny ŠkVP	Spolu
		1.	2.	3.	4.			
						-	-	-
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9	8	7+1	7+1	31	2	33
	Anglický jazyk	2	2	3	3	6	4	10
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	4	4	4	16	-	16
	Informatika		1	1	1	2	1	3
Človek a príroda	Prvouka	1	2	-	-	3	-	3
	Prírodoveda	-	-	1+1	2	3	1	3
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	-	-	1	2	3	-	3
Človek a hodnoty	Etická/Náboženská výchova	1	1	1	1	4	-	4
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	-	-	1	1	2	-	2
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1	4	-	4
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	-	6
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	8	-	8
	ŠVP	20	20	23	25	88	8	96
	Disponibilné hodiny	+2	+3	+2	+1			

Poznámky:

1. Vyučovacia hodina má 45-minút v tomto rozdelení učebného plánu. Triedny učiteľ si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania, napr. vyučovacie bloky.
2. Vo vzdelávacej oblasti jazyk a komunikácia v 1. a 2. ročníku je zaradený anglický jazyk v časovej dotácii 2 vyučovacích hodín pre kontinuálnejší prechod na 3 – hodinovú dotáciu vo vyučovaní cudzích jazykov od 3. ročníka a slovenský jazyk a literatúra je v 3. a 4. ročníku posilnená o 1 hodinu.
3. Vzdelávacia oblasť matematika a práca s informáciami je posilnená pre predmet informatika v 2. ročníku o 1 hodinu, aplikáciu zručností z tohto predmetu môžu žiaci využívať takmer vo všetkých predmetoch.

4. Vzdelávacia oblasť Matematika a práca s informáciami je posilnená pre predmet informatika v 2. ročníku o 1 hodinu, aplikáciu zručností z tohto predmetu môžu žiaci využívať takmer vo všetkých predmetoch.
5. Vzdelávacia oblasť Človek a príroda je posilnená pre predmet prírodoveda v 3. ročníku o 1 hodinu.
6. Predmety etická výchova, náboženská výchova, ANJ (2., 3., 4. ročník), INF (2., 3. a 4. ročník) sa vyučujú v skupinách.
7. Disponibilné hodiny v predmetoch umožňujú precvičovanie učiva, upevňovanie učiva, projektovú činnosť, podporujú profiláciu a zameranie stupňa vzdelania ISCED1.

Škola v školskom roku 2023 / 2024 realizuje učebný plán ŠkVP podľa Rámcového učebného plánu pre základné školy vydaného ŠPÚ a schváleným Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 21. 07. 2017 pod číslom 2017-11532/34276 :1-10A0 súčinnosťou od 1. septembra 2017, v celkovom počte 96 hodín týždenne.

Podľa tohto Rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením a žiaci so všeobecným intelektovým nadaním, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie.

4.2 ISCED 2 – Školský učebný plán

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Nižšie stredné vzdelávanie ročník					Počet hodín ŠVP	Disponibilné hodiny ŠKVP	Spolu
		5.	6.	7.	8.	9.			
							-	-	-
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5	5	4	5	5	24	-	24
	Anglický jazyk	3+1	3+1	3	3	3+1	15	3	18
	Nemecký jazyk	1	1	2	2	2	-	8	8
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	5	21	4	25
	Informatika	1	1	1	1	1	4	1	5
Človek a príroda	Fyzika	-	2	1	2	1	6	-	6
	Chémia	-	-	2	2	1+1	5	1	6
	Biológia	2	1	2	1	1	7	-	7
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	1	1	1	2	6	-	6
	Geografia	2	1+1	1+1	1	1	6	2	8
	Občianska náuka	-	1	1	1	1	4	-	4
Človek a hodnoty	Etická/Náboženská výchova	1	1	1	1	1	5	-	5
Človek a svet práce	Technika	1	1	1	1	1	5	-	5
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1	-	4	-	4
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	5	-	5
Zdravia a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	10	-	10
	ŠVP Disponibilné hodiny	24 +3	25 +4	26 +4	27 +3	25 +5	127	19	146

Poznámky:

1. Vyučovacia hodina má 45-minút v tomto rozdelení učebného plánu.
2. Vo vzdelávacej oblasti jazyk a komunikácia je posilnená dotácia anglického jazyka v časovej dotácii 1 vyučovacej hodiny (5., 6., 9. ročník).
3. Vo vzdelávacej oblasti jazyk a komunikácia je posilnená dotácia druhého cudzieho jazyka - nemeckého jazyka v časovej dotácii 1 vyučovacej hodiny (5., 6. ročník).

4. Vo vzdelávacej oblasti jazyk a komunikácia je posilnená dotácia druhého cudzieho jazyka - nemeckého jazyka v časovej dotácii 2 vyučovacích hodín (7., 8., 9. ročník).
5. Vzdelávacia oblasť matematika a práca s informáciami je posilnená pre predmet matematika o 1 hodinu, aplikáciu zručností z tohto predmetu môžu žiaci využívať takmer vo všetkých predmetoch (5., 6., 7., 8. ročník).
6. Vzdelávacia oblasť matematika a práca s informáciami je posilnená pre predmet informatika o 1 hodinu, aplikáciu zručností z tohto predmetu môžu žiaci využívať takmer vo všetkých predmetoch (9. ročník).
7. Vzdelávacia oblasť Človek a príroda je posilnená o 1 vyučovaciu hodinu týždenne v predmete Chémia (9. ročník).
8. Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť je posilnená o 1 vyučovaciu hodinu týždenne v predmete Geografia (6., 7. ročník).
9. Predmety etická výchova, náboženská výchova, ANJ (5., 6., 9. ročník), NEJ (5., 6., 9. ročník), INF, THD, TSV (5.,9. ročník), GEG (5. ročník), CHE (9. ročník) sa vyučujú v skupinách.
10. Disponibilné hodiny v predmetoch umožňujú precvičovanie učiva, upevňovanie učiva, projektovú činnosť, podporujú profiláciu a zameranie stupňa vzdelania ISCED 2.

Škola v školskom roku 2023 / 2024 pre žiakov 5.-9. ročníka realizuje učebný plán ŠkVP podľa Rámcového učebného plánu pre základné školy vydaného ŠPÚ a schváleným Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 21. 07. 2017 pod číslom 2017-11532/34276:1-10A0 súčinnosťou od 1. septembra 2017 v celkovom počte 146 hodín týždenne. Podľa tohto Rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, a žiaci so všeobecným intelektovým nadaním, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie.

5 Učebné osnovy

5.1 Učebné osnovy jednotlivých predmetov

Učebné osnovy, teda výstupy jednotlivých oblastí – predmetov sú rozpracované do ročníkových výstupov. Sú materiálom, na ktorom sa bude sústavne pracovať a ktorý sa z jedného školského roka na druhý bude meniť v súvislosti s rozvojom vedy a techniky, zmenami v spoločnosti a pedagogike, prípadne s organizačnými zmenami v škole.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet, okrem predmetov:

- 1. ročník: Anglický jazyk (Škola tvorí učebné osnovy školského vzdelávacieho programu pre nový predmet, pričom rešpektuje štruktúru vzdelávacích štandardov, 2 disponibilné hodiny).
- 2. ročník: Anglický jazyk, (Škola tvorí učebné osnovy školského vzdelávacieho programu pre nový predmet, pričom rešpektuje štruktúru vzdelávacích štandardov, 2 disponibilné hodiny).
- 2. ročník: Informatika (Škola tvorí učebné osnovy školského vzdelávacieho programu pre nový predmet, pričom rešpektuje štruktúru vzdelávacích štandardov, 1 disponibilná hodina).
- 3. ročník: Slovenský jazyk a literatúra (Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Navýšenie o 1 disponibilnú hodinu na prehĺbenie a precvičovanie učiva bez navýšenia obsahu).
- 3. ročník: Prírodoveda (Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Navýšenie o 1 disponibilnú hodinu na prehĺbenie a precvičovanie učiva bez navýšenia obsahu).
- 4. ročník: Slovenský jazyk a literatúra (Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Navýšenie o 1 disponibilnú hodinu na prehĺbenie a precvičovanie učiva bez navýšenia obsahu).
- 5. ročník: Matematika (Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Navýšenie o 1 disponibilnú hodinu na prehĺbenie a precvičovanie učiva bez navýšenia obsahu).
- 5. ročník: Anglický jazyk (Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Navýšenie o 1 disponibilnú hodinu na prehĺbenie a precvičovanie učiva bez navýšenia obsahu).
- 5. ročník: Nemecký jazyk (Škola tvorí učebné osnovy školského vzdelávacieho programu pre nový predmet, pričom rešpektuje štruktúru vzdelávacích štandardov, 1 disponibilná hodina).
- 6. ročník: Matematika (Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Navýšenie o 1 disponibilnú hodinu na prehĺbenie a precvičovanie učiva bez navýšenia obsahu).
- 6. ročník: Anglický jazyk (Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Navýšenie o 1 disponibilnú hodinu na prehĺbenie a precvičovanie učiva bez navýšenia obsahu).
- 6. ročník: Nemecký jazyk (Škola tvorí učebné osnovy školského vzdelávacieho programu pre nový predmet, pričom rešpektuje štruktúru vzdelávacích štandardov, 1 disponibilná hodina).
- 6. ročník: Geografia (Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Navýšenie o 1 disponibilnú hodinu na prehĺbenie a precvičovanie učiva bez navýšenia obsahu).

- 7. ročník: Matematika (Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Navýšenie o 1 disponibilnú hodinu na prehĺbenie a precvičovanie učiva bez navýšenia obsahu).
- 7. ročník: Nemecký jazyk (Škola tvorí učebné osnovy inovovaného školského vzdelávacieho programu pre nový predmet, pričom rešpektuje štruktúru vzdelávacích štandardov, 2 disponibilné hodiny).
- 7. ročník: Geografia (Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Navýšenie o 1 disponibilnú hodinu na prehĺbenie a precvičovanie učiva bez navýšenia obsahu).
- 8. ročník: Matematika (Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Navýšenie o 1 disponibilnú hodinu na prehĺbenie a precvičovanie učiva bez navýšenia obsahu).
- 8. ročník: Nemecký jazyk (Škola tvorí učebné osnovy školského vzdelávacieho programu pre nový predmet, pričom rešpektuje štruktúru vzdelávacích štandardov, 2 disponibilné hodiny).
- 9. ročník: Anglický jazyk (Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Navýšenie o 1 disponibilnú hodinu na prehĺbenie a precvičovanie učiva bez navýšenia obsahu).
- 9. ročník: Nemecký jazyk (Škola tvorí učebné osnovy školského vzdelávacieho programu pre nový predmet, pričom rešpektuje štruktúru vzdelávacích štandardov, 2 disponibilné hodiny).
- 9. ročník: Geografia (Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Navýšenie o 1 disponibilnú hodinu na prehĺbenie a precvičovanie učiva bez navýšenia obsahu).
- 9. ročník: Informatika (Škola tvorí učebné osnovy školského vzdelávacieho programu pre nový predmet, pričom rešpektuje štruktúru vzdelávacích štandardov, 1 disponibilná hodina).

